

VOMI

**VERENIGING
OUD MILITAIREN
INDIËGANGERS**

SOBAT

nummer 34

9e jaargang nr. 2 - april 1994

OORLOGSGRAVENSTICHTING

BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Het aantal bloemleggingen in het Verre Oosten nam opmerkelijk toe.

Bloemlegging en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen. Een annonce over deze mogelijkheid werd geplaatst in een aantal uitgaven o.a. van oud-strijders- en reünieverenigingen, in verband met het feit dat het 50 jaar geleden was dat ons Koninkrijk in de oorlog werd betrokken en de bevrijding 45 jaar geleden. Hierdoor nam het aantal bloemleggingen ten opzichte van 1989 opmerkelijk toe.

In Indonesië bedroeg het uitgevoerde aantal opdrachten 1439 inclusief 33 kransleggingen namens diverse verenigingen en comité's. (In 1989 bedroegen deze aantallen 926 resp. 27). Op verzoek van nabestaanden werden 936 graffoto's verstrekt (450 in 1989). Op de Erevelden in Thailand werden 226 bloemstukjes geplaatst, inclusief 2 kransen (in 1989 bedroeg dit aantal 144). In Hong Kong werden 2 bloemleggingen uitgevoerd.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen f 7,50, met foto f 10,-. Tevens is het nu mogelijk voor de Erevelden in Indonesië kleine kransen te bestellen voor plaatsing bij de individuele graven; kosten -16,- inclusief foto. Grote kransen van f 30,- tot f 50,- zijn bedoeld voor kranslegging bij de monumenten, door comité's en verenigingen.

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een kleine foto.

Bestellingen dienen uiterlijk 8 weken voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore en Ambon gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtsfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat van 18 x 24 cm. bedraagt f 15,- inclusief porto.

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING

Bankplein 5

Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 3541300 - Giro 401.000

Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962

Mauritslaan 1 - 6074 AS Melick

Fondsenverwerving standbeeld Generaal Spoor

Zilveren legpenning Nationaal Indië-monument 1945-1962

De Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 wil bij het herdenkingscomplex in het Roermondse stadspark Hattem een paviljoen bouwen dat aan de 30.000 bezoekers per jaar allerhande voorzieningen kan bieden. Dat paviljoen zal de naam "Generaal Spoor-paviljoen" gaan dragen.

Bij het paviljoen zal een standbeeld van Generaal Spoor, de legendarische voormalige legercommandant in de vroegere overzeese rijksovereenkomsten, worden neergezet. Onder andere ook om de fondsen voor het laten maken van dat standbeeld bijeen te krijgen is een zilveren legpenning van de Stichting Nationaal Indië-monument aangemaakt. Die wordt door de stichting voor f 100,- per stuk aan de man gebracht. In die prijs is een bijdrage voor het Generaal Spoor-standbeeld begrepen en een bedrag voor de instandhouding van het Nationaal Indië-monument 1945-1962.

Bij het Nationaal Indië-monument 1945-1962 worden ongeveer 5900 militairen van het koninkrijk herdacht die tussen 1945 en 1962 in het toenmalige Nederlands Oost-Indië en op Nieuw-Guinea van het vaderland bij krijgsverrichtingen het leven verloren. Tot het complex behoren een obelisk met fontein- en trappenstelsel, een aantal ere tafels waarop 112 onderdelen van de vroegere krijgsmacht al een eigen herdenkingsplaqueet hebben neergelegd en 18 grote roestvrij stalen zuilen waarin de namen van de ongeveer 5900 gesneuvelde militairen zijn gegraveerd. De jaarlijkse Nationale Dodenherdenking werd op 7 september 1982 door 12.000 mensen bijgewoond.

De penning wordt door atelier RE-Diamant in Roermond vervaardigd in gietwerk van het "eerste" zilvergehalte (925/1000). Dat zilvergehalte wordt gegarandeerd door een rijkskeurmerk van de Waarborg. De penning heeft een diameter van 35 mm en een gewicht van ± 19 gram.

De voorzijde van de penning draagt de symbolen uit de top van de obelisk met het randschrift "Nationaal Indië-monument 1945-1962". De keerzijde draagt het opschrift "Palman Oul Meruit Ferat" (de erepalm is voor hen die hem verdiend hebben). Dat is het opschrift dat ook op een paneel bij het Roermondse monument is aangebracht.

De legpenning kan worden besteld bij de Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962, Mauritslaan 1, 6074 AS Melick. De betaling kan geschieden door insluiting van een girocheque of girobetaalkaart van f 100,- over te maken op rekening 17.41.74.039 van de Rabobank Roermond of op rekening 13.41.74 van de Postbank.

SOBAT

Officieel orgaan van de

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res. luitenant-kolonel der artillerie b.d.
leden: R. Boskholt, brigade-generaal der fuseliers b.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigade-generaal b.d.
E.A. Lapré, Ridder MWO, majoor b.d.
H.A.M. Frouwers, luitenant-kolonel der infanterie Staf Inspecteur Generaal der Krijgsmacht
P.H. de Vries, kolonel der cavalerie, Chef Staf de Divisie "7 december"

Erededen: J.W.J. in den Berken
mevr. J. Zantinge-Edens

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e voorzitter: drs T. Lents
secretaris: G. Determann, Brongrass 68
3068 PB Rotterdam, tel. 0104205138

Penningsmeester:

D. Mannens, Lijsterlaan 12
3065 CH Rotterdam, tel. 0104188229
postbusnummer 42.39.298
banknummer 45.85.91.300 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam

alg. adjunct leden: C.L.W. van Hoolen
N. den Hollander
Victor C. Beidé

Ledenadministratie

N. den Hollander
Schuursstraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 0413025109

Sociale Commissie

voorzitter: Victor C. Beidé
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag, tel. 0703280158

Redactiecommissie

Embedacteur-voorzitter
Redacteuren: R. Grit
Nr. 90
9458 TD Baaloo
Tel. 05904-1361
voorzitter

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwaan
Lijstje 45
1034 KN Amsterdam

Filmdienst

I. de Wit, Makenstrink 60
2523 GR Den Haag
tel. 0703877822

Correspondentie

1. opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.v.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariatsadressen onder "VERENIGINGENIEUWS".

2. zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of versimpelen om te brengen of zonder opgave van reden, niet te plaatsen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de mening van het algemeen bestuur voor te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bevestiging.

Druck Helton van Hoerengen Drukkers B.V. Den Haag

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost Indië, respectievelijk Indonësië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nabestanden betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonësië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partijpolitieke stichting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en overeenkomstige doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost Indië/Indonësië in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hiernaan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Beidé
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 070-3280158

Vice-voorzitter

J. Vrolijk
Generaal Spoorlaan 700
2285 TJ Nieuwkoop
tel. 070-3943048

Coördinatrice/secretaresse

Mrs. A.W. Zantinge-Edens
Van Sandijkstraat 31
7711 HW Nieuweleusen
tel. 05206-1281

DISTRICTCOÖRDINATOREN

Noord Nederland

B.C.H. Habich
Boerlanderweg 10
9385 TJ Nieuwkoop
tel. 05925-45503

Oost Nederland

J. Bakker
Schoolstraat 25
7471 WS Geer
tel. 05470-74574

Midden Nederland

H.L. Reemstijk
Vuurdoornstraat 208
8171 XB Veenendaal
tel. 05788-3182

West Nederland

C.P.H. van Buuren
Prinses Beatrixlaan 232
2273 XG Voorburg
tel. 070-3990777

Zuid Nederland

G.H.L. Offerman
Tolbergpoortman 143
4708 GC Roosendaal
tel. 03650-36343

COMMISSARISSEN

Groningen

H. Volders
Nederlandsdijk 20
9501 CC Stadskanaal
tel. 05950-14670

Overijssel

J. Trimmer
Valeriusstraat 28
7604 CP Almelo
tel. 05480-19438

Drenthe

B.C.H. Habich
Boerlanderweg 10
9385 TJ Nieuwkoop
tel. 05485-48503

Zuid-Holland Noord

B. Verhoef
Beatrixlaan 10
2751 XG Middelburg
tel. 01795-1637

Friesland

T. Twijnstra
Zeevooien 314
9315 KP Leeuwarden
tel. 058-680092

Rivierland

G.W. Soetekouw
Geeststraat 26
6617 CH Beeghoven
tel. 08873-1990

Veluwe

N.J. Hamachtje
Vuurdoornstraat 208
8171 XH Veenendaal
tel. 05788-3182

Noord-Holland

J. Harmaen
Epkesterlaan 26
2015 KJ Haarlem
tel. 023-240010

Flevoland

E.H.A.M. Franken
Oevervriend 13
1366 AE Almere
tel. 036-5318972

Zuid-Holland Zuid

J.H. van Breugel
Rotterdamseweg 157 d
3332 AG Zwijndrecht
tel. 078-126752

Zeeiland

W. Eiseveld
Rembrandtlaan 22
4632 HR Ternaard
tel. 01150-14811/94236

Noord-Seabank West

G.H.L. Offerman
Thibergcentrum 143
4708 GC Roosendaal
tel. 01650-36343

Utrecht/1 Goet

W.L. Scholten
Cottentuislaan 99
3706 KD Zeist
tel. 03494-56838

Noord-Seabank Oost

A.P. Pennings
Thorbeckestraat 101
5344 SM Oss
tel. 04120-23515

Limburg

H.J.A. Dols
Haarlemseweg 49
6132 CL Stratum
tel. 048-521218

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

L. van Eljk
Oet Kemadeweg 13
2461 EP 't Hor Aar
tel. 01722-3705

Assistent beheerder

T.J. Gaastra
A. van Heudenestraat 15a
2461 VJ 't Hor Aar
tel. 01722-3452

Propaganda Fonds

Mrs. J.M. Huiswijn
De Goede Hoop 13
2021 AP Haarlem
tel. 023-233058

omroepvereniging hi

stichting
verleend
platform

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 27,50
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 34 - 9e jaargang nr. 2
April 1994

"Bladzijden uit mijn Indisch dagboek"

door *Ds. J.C. Konings-berger*, uitgesproken voor de microfoon van de N.C.R.V. na zijn terugkeer in Nederland in 1947.

Op verzoek van de N.C.R.V. zal ik gedurende de Zondagavonden in uw midden een praatje komen maken over de onderwerpen die het leven van onze mannen in Indië betreffen.

Na alles wat ik daarover heb geschreven in dagbladen of heb gesproken in samenkomsten, is het niet zo gemakkelijk om iets nieuws aan te snijden. Toch zal ik trachten u staf te leveren voor een onderling gesprek.

Ik kan deze causerietjes niet beter betitelen dan: "Bladzijden uit mijn Indisch Dagboek". Zij hebben geen enkele pretentie en ik zal geenszins met scherpe kritieken of felle aanvallen uw rustige Zondagavondsteer bederven. Ik ben nu ongeveer vier maanden in het vaderland terug en dus weer helemaal op Holland ingesteld en geacclimatiseerd. In deze maanden ben ik veel op stap geweest om het thuisfront te spreken, en heb dus veel mensen ontmoet. Wat mij buitengewoon sterk getroffen heeft, is dat er buiten de kring van hen die naaste familie in Indië hebben, zo weinigen zijn die zich voor Indië en wat daar leeft en woelt interesseren. Men vraagt zich soms met verwondering af: beseft men dan niet van welk een overwegende betekenis en geweldig belang van Indië voor ons ganse volk is? Waarlijk niet alleen voor ingenieurs en biologen en de medici, voor de mensen van scheepvaart en de luchtvaart, voor de bankemployé's en het kantoorpersoneel, voor de cultuurmaatschappijen en de textiefabrieken,

maar evenzeer voor de middenstanders en de boeren.

Wij vormen in Nederland één groot geheel van werkende mensen die allen tezamen ten nauwste met Indië betrokken zijn, maar velen beseffen dit niet.

Hier hapert toch iets aan onze schoolopleiding. De jaren van mijn lagere school liggen zo ver achter mij dat ik er geen herinnering maar aan heb, maar ik weet wel zeker dat ons op de middelbare school ingeprent werd van hoe groot het belang van de overzeese gebiedsdelen voor ons ganse volk waren. Ik zou het echter in deze omstandigheden toejuichen als de lagere scholen zich beijveren om aan de kinderen van ons volk een zekere kennis van deze dingen bij te brengen. De ontdekkingsreizen in de laatste helft van de 17e eeuw, de bemoetenissen van de Oost-Indische Compagnie en van Coen zijn interessant, maar belangrijker is wat Indië heden ten dage voor ons ganse volk betekent.

Onwillekeurig komt men ook tot de conclusie dat de talrijke en mooi geïllustreerde zendingsbladen, en de uitstekend geslaagde zendingsfilms die vóór 1940 toch overal werden vertoond, over het algemeen weinig kennis aan ons volk hebben bijgebracht. Zelf ben ik steeds een ijverig lezer van de

zendingsbladen geweest en véél daarvan heb ik op mijn reizen door Indië teruggevonden. Van de films herinner ik mij enkele mooie over de bestrijding van de meelaatsheid (Lao si momo), en van het opiumkwaad (Batavia en Bandoeng). In deze laatste komt een fragment voor over de treinreis door de Preanger, dat fragment is buitengewoon goed getroffen. Er zijn thans nog uitstekende tijdschriften, als b.v. van de Vereniging "Oost en West", "Naar Ruimer Horizon" e.a. Ook de zendingsbladen komen weer regelmatig uit. De grote vraag is echter: worden deze bladen algemeen gelezen? Want abonnementen zijn vooral nu een vrij kostbare geschiedenis. Het is een feit dat de gewone dagbladen weinig over Indië publiceren, weinig over de gewone dingen van het leven, en weinig dat een duidelijk overzicht geeft van de gang van zaken ginds. Men kan zich soms niet loemaken van de indruk dat grote groepen van ons volk zich met een gevoel van vermoeidheid of verveling van deze uiterst belangrijke dingen hebben afgekeerd.

Dit geldt ongetwijfeld ook voor de jeugdverenigingen.

In de talrijke blaadjes van jeugdverenigingen die mij worden toegezonden vindt men maar heel zelden een programma dat op Indië betrekking heeft.

Wanneer een mens na enige jaren intense arbeid dáár, in Nederland terugkeert, dan verwondert hij zich hierover, en vermoedelijk zal dit bij de meeste mensen van de reeds thuisgevoerde militairen het geval zijn. Ik denk zelfs dat het hun een gevoel van onbehagen geeft.

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór 11 mei a.s. aan R. Grit, Nr. 90, 9458 TD Balloo, S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

Zij zijn, nadat maandenlang hun belangstelling op de dingen ginds gevestigd was, plotseling iets "kwijt".

In een persoonlijk gesprek met mensen van allerlei slag heb ik zo vaak bemerkt dat het erg moeilijk is om zich hiervan een voorstelling te vormen van het land met zijn bergen, zijn heuvels, laagvlakten en rivieren, van het klimaat met zijn warmte en regens, en de bevolking in hare grote groeperingen en schakeringen, van de stedenbouw, de techniek en het verkeerwezen, van de landbouw, de vruchtenteelt, de cultures en de ondernemingen. Dat is natuurlijk niemand kwalijk te nemen; misschien dat het bladeren in mijn dagboek u hier kan helpen.

Zo vind ik op 13 november 1945, de dag van onze landing in Port Dickson (op de zuidoostkust van Malakka) deze aantekeningen: Het is buitengewoon mooi hier: grote rubberplantages die verwaarloosd zijn, strekken zich overal uit, terwijl kolossale palmbomen zich vlak bij het strand verheffen. De zonsondergangen zijn fantastisch.

Kijk, daar zijn al drie dingen, allereerst de rubberplantages. Men vindt deze over uitgestrektheden van honderden kilometers op Malakka, Noord-Oost Sumatra en West Java, vooral daar, waar de bodem ietwat heuvelachtig is en uit "rode aarde" bestaat. De bomen staan in lange rijen geplant, en door het dichte gebladerte is het in de gangen nogal schemerachtig duister, zodat men op een dag van felle zonneschijn een gevoel van koelte krijgt. De grond behoort gewied te zijn, er mogen geen gras- noch onkruiden groeien.

Meestal is zij bedekt met een tapijt van bruine afgevallen blaren. Toch worden de bomen nooit kaal, daar nieuw jong groen onmiddellijk de afgestoten blaren vervangt. Vele rubberondernemingen op Sumatra en Java werden in onze tijd weer in bedrijf gebracht. De palmbomen met hun lange rechte stammen en enorme afhanginge bladerkronen stofferen overal het Indische landschap, langs kusten en in het laagland. Meestal staan deze palmen roerloos in zonneschijn en regen, maar komt er bij onweer een

windstoot, dan ritselt het zo eigenaardig daar boven in de kruinen. Wie kan zich een kampongrand aan het einde van de sawahs voorstellen zonder deze palmbomen?

De kokosnoten hangen in menigte in de oksels van de lange bladerstelen en worden te zijner tijd geplukt door de man die zich langs de kunstmatig aangebrachte inkepingen met handige voeten snel naar boven werkt.

Onze jongens schieten, als ze dorst hebben ook wel eens een noot naar beneden.

En dan de zonsondergangen! Ja, dat was op Malakka fantastisch. In de maanden dat wij daar vertoefden, van november 1945 tot eind februari 1946 hing er praktisch elke middag en avond onweer boven de straat van Malakka. Wij zagen de grote wolkgevaarten zich samenpakken boven zee of was het verder, boven het vasteland in Sumatra?

Daarachter zonk dan weer de zon weg met een onbeschrijfelijk kleurenspeel, terwijl felle bliksemflitsen tot diep in de nacht speelden langs de westelijke hemel. En hoe dikwijls vertoonde zich dezelfde zonsondergangen toen wij de volgende jaren op eigen grondgebied waren?

Een dag later vind ik in mijn dagboek: in onze bungalow (is buitenhuis) tijtjaks bij de vleet en verder overal vuurvlieggen, in de bomen zijn het precies kerstkaarsjes. Dat is weer wat. Tot de Indische huisdieren behoren de tijtjaks, de kleine muurhagedissen, die bij tientallen over het plavond en langs de muren lopen, belust op mugjes en kleine muggen, terwijl zij zo nu en dan een smekend geluid laten horen. Op mijn schrijftafel in Batavia kwamen er verschillende af op de kleine insecten, die onder mijn bureaulamp terecht kwamen. Ze zijn watervlug en doen niemand kwaad al kan je er soms van schrikken als zo'n kil diertje plotseling op je nek of op je arm valt. Tot de grotere hagedissen behoort de tokéh, en dan mag je een wens doen. Meestal schuilen ze achter een schilderij. Ik heb deze kleine huisgenoten in 't begin bepaald gemist.

De vuurvliegjes die een grote rol spelen in de Indische sprookjes,

kwamen op Malakka veel meer voor dan op Java.

Er waren warme vochtige avonden dat zij bij honderden door de bomen vladderden; het is een mooie wondere speling van de natuur al die groene knipperende lichtjes te zien zweven, en ik kan mij voorstellen dat er tal van verhalen aan verbonden worden. Overigens is de verklaring van het lichtgeven heel eenvoudig; er zit op de vleugels een fluorescerende stof precies als op de wijzers van een polshorloge.

Weer een dag later lees ik: Luitenant de Vries heeft een aap gekocht, waarmee hij zich kinderlijk amuseert. Ach, die apen! Er schijnt een geweldige aantrekkingskracht van deze beesten uit te gaan, alle soldaten zijn er in het begin dol op en sommigen blijven dat, ondanks de vele hinderlijke en kwaadaardige eigenschappen van deze dieren. Op Malakka huisciden zij in menigten rondom onze kampementen, mooie langharige apen, vrij groot. In Noord Sumatra heb ik hen menigmaal in grote troepen de wegen zien oversteken.

Zelfs in de moerasbossen ten westen van het Antolkanaal, tussen Batavia en Priok leven zij nog in het wild. Waar bossen zijn, daar leven apen. Even boven Padang en vooral in de heuvels boven Emmahaven (westkust Sumatra) wemelde het van apen, die met hun geschreeuw en beblaf de mensen 's avonds en 's morgens vroeg uit de slaap hielden.

Een aap aan een ketting is een zielig beest, maar apen die zich als gymnasten door de bomen slingeren, leveren een prachtig schouwspel op. Vaak stonden wij ze te bewonderen.

Weer enige dagen later lees ik in mijn dagboek; naar Seremban geweest; een conglomeraat van volken! Maleiers, Chinezen, krijgsgevangen Jappen, Brits-Indiërs in soorten!

Inderdaad, het Oosten biedt vele variaties. Seremban was maar een kleine stad op Malakka, dus u kunt zich voorstellen hoe het is in grote steden als Singapore, Medan, Batavia en Soerabaja. Het maleise volkstype op Malakka doet heel sterk denken aan Indonesiërs, aan de Batakker en

Minangkabauers van Sumatra. De Soendanezen van West-Java en de Balinezen zijn beslist veel mooier van uiterlijk. Vooral de kinderen met hun vrolijke gezichten als zij in een enigszins welvarende streek wonen, zijn aantrekkelijk, en men ziet vaak een Nederlandse soldaat met een peuter op de arm langs de pasar (markt) lopen. Ontelbare Chinezen heb ik in Indië gezien, en enkele Chinese families aan huis bezocht. Hun brede glimlach bij loven en bieden is aanstekelijk. Onze jongens zeggen: Chinezen lachen altijd. Dit is waar. Ik heb eenmaal in het Palembanggebied een Chinese autobus op een boomstronk zien lopen, en in een wolk van stof in elkaar zien zakken, terwijl de inzittende Chinezen luidkeels schreeuwden en toch breeduit lachten. Wij zijn toen maar als de priester en de leviet voorbijgegaan. Hun gastvrijheid is groot, maar men moet oppassen

de maag niet te overladen met vette spijzen en zoetheid. Ook in de Indische steden komt men veel Brits-Indiërs tegen. Zij zijn meestal, evenals de voornamere Chinezen, zakenlieden. Zij kleden zich vaak Europees, maar soms lopen zij in nationale klederdracht. Op mijn vliegretzen heb ik dikwijls opgemerkt dat zij, evenals de Chinezen, slecht tegen het luchtverkeer kunnen. Bij de geringste schommelingen worden zij hevig luchtziek. Krijgsgevangenen Japanners hebben wij in 1945 en 1946 ook in Indië nog wel gezien en meegemaakt, als koelies op de luchthavens en als koelies bij wegenreparaties. Steeds ben ik getroffen door hun werkwijze, discipline en hulpvaardigheid. Op zekeren dag reisde ik in een vliegtuig naar Bandoeng met 25 Jappen van het Rode Kruis, hospitaalsoldaten. Ik was de enige Europeaan en kon mij niet voorstellen dat deze keurige en ander-

ling vriendelijke mannen behoorden tot een volk dat zoveel wreedheden heeft begaan. Ik kan mij voorstellen dat velen in gezelschap van Duitsers deze zelfde verwondering kenden. Dit moet toch maken dat de wederopbouw van deze wereld niet onmogelijk wordt geacht.

De praatjes van Ds. Koningsberger zijn ons beschikbaar gesteld, met toestemming van de N.C.R.V., door een ex-schoonzoen van Ds. Koningsberger en lid van onze vereniging. Ze hebben niet direct betrekking op het leven van Jan soldaat in de tropen, doch geven meer herinneringen aan ons verblijf daar, zonder dat wij daarbij betrokken worden. Het is interessant te lezen en, speciaal om uw huisgenoten, vrouw, kinderen en kleinkinderen, door hen dit te laten lezen, een indruk te geven van het prachtige land waar wij eens verbleven.

"Opdat het U wel ga"

I. Een paar basisvragen.

In de laatste maanden zijn er een tweetal zeer belangrijke tendenzen in de samenleving aan de orde geweest.

Die tendenzen zijn de volgende:

- de zeer sterke teruggang in Nederland van de kerkelijkheid.
- de sterke achteruitgang van de grootste politieke partijen.

Onherroepelijk dringt zich de vraag op of beide tendenzen met elkaar te maken hebben.

Mijn persoonlijke opvatting is dat ze inderdaad met elkaar samenhangen.

Niet in de zin dat "wij het geloof in de kerk en de politiek hebben verloren", maar in de zin van een veranderde "filosofische onderstroom" als grondslag van onze samenleving.

Over deze onderstroom of misschien "levensgevoel" zal ik ook nog wel eens iets schrijven. In dit verhaal zullen wij wat dichterbij huis blijven.

Van verschillende kanten zijn ons als VOMI-bestuur een paar vrij fundamentele vragen voorgelegd en wij willen ons aan een antwoord daarop niet onttrekken.

Het gaat daarbij om de volgende vragen:

- raakt ons als veteranen (behorende tot de groep "ouderen" in de Nederlandse samenleving) ook niet de discussie over de AOW en moeten wij als VOMI daar niet een militant standpunt innemen? Dit in de zin van ons te weer stellen tegen de plannen van de politieke partijen.
- er zijn een aantal partijen opgericht die zich duidelijk ten doel hebben gesteld de belangen van ouderen en in het bijzonder ook die van de veteranen te gaan behartigen in de politieke arena. En zal de VOMI zich dan uit moeten spreken in de richting van haar leden in de vorm van een "stemadvies"? Ik wil beginnen met het tweede punt.

II. De VOMI en de politieke partijen.

De partijen waar het hier om gaat en die zich tot ons hebben gewend zijn:

- De "Vrije Indische Partij".
 - De "Politieke Unie 55 +".
- Nu is de VOMI een vereniging van Indië-veteranen waar, naar wij aannemen, mensen van alle mogelijke religieuze richtingen en politieke opvattingen zich in thuis moeten kunnen voelen.

Ons binden aan een politieke partij door direct of indirect een voorkeur uit te spreken of zelfs een stemadvies af te geven, zou veel te ver gaan.

Wij richten ons met onze wensen, onze verlangens, maar ook met onze bezwaren tot alle politieke partijen, dit in de hoop bij elk der partijen een willig oor te vinden. Dat neemt niet weg dat wij het zonder meer op prijs stellen als een politieke partij zich de belangen van de veteranen aantrekt en voor hen in het krijt treedt. Dit gezegd zijnde, moet het ons als VOMI-bestuur toch van het hart

dat de huidige ontwikkeling van de Nederlandse politieke structuur ons danig zorgen baart. Er blijken namelijk steeds meer politieke organisaties op te komen die "groepsbelangen" behartigen. De politieke structuur begint door deze ontwikkeling steeds meer een categoriaal karakter te krijgen. Dat de houding van de huidige politieke partijen en hun gedragingen daaraan debet zijn is wel buiten kijf.

Een pragmatische benadering van de problemen in plaats van een op beginselen gebaseerde structurele benadering moet wel leiden tot een ontbinding van de van oudsher gevestigde grote beginselpartijen. En het lijkt er op dat dit proces nu eerst duidelijk op gang is gekomen. Wat daarvan de consequenties zijn? De bekende Duits/Zwitserse econoom Prof. Dr. Wilhelm Röpke gaf van dit verschijnsel in zijn boek "Civitas Humana" reeds in 1944 het volgende beeld:

"Nu wordt de tendenz tot overbelasting van de staat ook nog in de hand gewerkt door een ontwikkeling, die er op zich al toe leidt het staatsgezag te ondermijnen, namelijk het toenemende misbruik van de staatsmacht ter bevrediging van bepaalde groepsbelangen. Dit moet op de duur tot overheersing van bepaalde georganiseerde groepen in de staat leiden. Op die manier wordt de staat tot een buit, om het bezit waarvan een aantal maatschappelijke groepen zonder enige verdraagzaamheid en onder uitschakeling van alle zwakkeren, onder elkaar vechten. Dit proces leidt er vervolgens toe dat de overbelasting van de staat nog verder toeneemt en bovendien dat het gezag van de staat als een boven de belangen staande instantie van alle waardigheid wordt beroofd; het is dan niet langer mogelijk dat de burger zich één voelt met het boven alle groepen en lagen verheven gezag." In verschillende voorgaande artikelen heb ik steeds weer de aandacht menen te moeten vestigen op bepaalde beginselen die niet uit het oog mogen worden verloren. Ik stel daarom de vraag nog

maar weer eens: Moet de VOMI zich in deze strijd als partij mengen, waardoor de tegenstellingen alleen maar toenemen, of appelleren wij alleen maar aan alle politieke partijen met een beroep op de beginselen van "recht en gerechtigheid". Het moge duidelijk zijn dat wij niet (alleen maar) uit zijn op materieel gewin, maar dat wij als VOMI de idealen en beginselen waarmee wij onze strijd in Indië hebben gestreden willen bewaren, kenbaar maken en levend houden. Daarmee is het antwoord op de door ons zelf gestelde vraag duidelijk gegeven.

III. De sociale politiek.

Met bovenstaand antwoord kom ik tot de volgende vraag namelijk hoe wij als VOMI-bestuur staan tegenover de perikelen van de AOW.

Ik zou kunnen volstaan met de constatering dat de AOW-problematiek er niet een is die specifiek betrekking heeft op veteranen. Het gaat hier om een algemeen maatschappelijke problematiek en als wij ons als VOMI daarmee gaan bezig houden treden wij op het terrein van de ouderen-bonden en schieten wij ons doel voorbij. Aan de andere kant is het natuurlijk wel zo dat wij, gelet op onze leeftijd, weer tot de groep behoren die het "leed" moet gaan dragen.

Ik zou dan ook willen stellen dat het antwoord van de VOMI moet luiden: "Ons mengen in de strijd als groep "nee". Maar appelleren met een beroep op het beginsel van recht en gerechtigheid "ja". Daartoe wil ik m.b.t. enkele punten de aandacht van de politiek vragen.

1. Voor de oorlog stonden in onze grondwet twee artikelen die te maken hadden met een uitzending van militairen "overzee". Dit waren de artikelen 191 en 192. Uit die artikelen kwam duidelijk naar voren dat "aan den dienst in Nederlandsch-Indië door de wet voordelen worden verbonden".

Nou dat hebben wij geweeten. De meesten van ons hebben persoonlijk in hun hele leven van deze voordelen nimmer iets bemerkt.

Integendeel, de wet heeft niet anders gedaan dan ons achtergesteld. En tot op de dag van vandaag ervaren wij nog dagelijks dat de tijd die wij in Indië hebben doorgebracht financieel gezien ons alleen maar nadelen heeft gebracht en nog steeds brengt.

2. Al de grieven van de door de veteranen geleden nadelen opsommen zou in dit kader veel te ver voeren. Eén wil ik er uitlechten, gewoon als voorbeeld.

In hetzelfde dorp wonen twee onderwijzers. Zij zijn beide dienstplichtig en zijn in 1940 betrokken bij de oorlog. Beiden worden vrijgesteld van internering, doch beiden moeten zich in 1943 melden voor krijgsgevangenschap. De één volgt het bevel van de regering in Londen op en duikt onder. De ander meldt zich bij de Duitsers en wordt als krijgsgevangene geïnterneerd. Na de oorlog worden beiden opgeroepen en naar Indië uitgezonden. Zij keren na enkele jaren terug en hervatten allebei hun functie als onderwijzer. Als ambtenaar behoren zij beiden tot de gelukkigen waarvoor geldt dat hun militaire dienstdienst in Indië als pensioengerechtigde dienstdienst meetelt. Maar 50 jaar na dato zijn de omstandigheden zo, dat de één die zich voor krijgsgevangenschap heeft gemeld, niet alleen een uitkering krijgt van 700 gulden als vergoeding voor gemiste soldij, maar ook de jaren in krijgsgevangenschap krijgt meegeteld als pensioengerechtigde dienstdienst. Het gevolg is dat degene die zich gemeld heeft 40 pensioenjaren heeft en degene die is ondergedoken, op "bevel" van de Nederlandse overheid, 38,5 pensioenjaren. Dit verschil in pensioenjaren komt neer op een pensioenverschil van ca. 1200 gulden per jaar "netto". De contante waarde van dat verschil kan gevoegelijk op verscheidene duizenden guldens worden gesteld.

Dat zijn de feiten. Maar wat zijn de gevolgen?

Het gezagsondermijnende karakter van dit voorbeeld is, dat een politieke partij die regeringsverantwoordelijkheid draagt, de "benadeelde" zodanig onbehoorlijk heeft geantwoord op zijn vraag naar het recht en de gerechtigheid in deze kwestie dat zijn eerbied voor het gezag en de gezagsdragers daardoor onherstelbaar is aangetast.

Dit voorbeeld staat niet alleen en de gevolgen daarvan manifesteren zich op dit moment overduidelijk.

Gevolgen die door de Engelse dichter W.B. Yeats a.v. zijn verwoord:

*A statesman is an easy man,
He tells his lies by rote;
A journalist makes up his lies
And takes you by the throat;
So stay at home and drink your beer
And let the neighbours vote.*

NB. Dit moet niet worden uitgelegd als een "stemadvies".

IV. De sociale of volksverzekeringen.

Ja en dan de situatie m.b.t. de sociale verzekeringen.

Ook op dit gebied zullen wij geen partijpolitiek standpunt in kunnen of willen nemen.

Wat wij wel willen doen is een uiteenzetting geven van de problematiek. Misschien kunnen wij enkele duistere punten verduidelijken. Aan de hand daarvan kunnen veteranen dan wellicht vragen stellen aan de eigen partij of richting.

De hieronder volgende uiteenzetting moet echter als mijn persoonlijke opvatting worden gezien. Ik moet eerlijk zeggen dat ik een schrik heb gekregen van de argumentatie van voor- en tegenstanders van de bevrizing van de AOW. Misschien ben ik wel een "nitwit" op dit gebied, maar hetgeen ik tot nu toe heb gehoord heeft mij niet geruster gemaakt. Maar mogelijk zie ik die problematiek helemaal fout. Niettemin wil ik U mijn visie daarop niet onthouden.

De problematiek van elk der sociale verzekeringen valt uiteen in drie deelgebieden t.w.

- A. het systeem, de filosofie, de achtergronden, de uitgangspunten of de beginselen zo U wilt.
- B. de hoogte van de uitkeringen.
- C. de wijze van financieren.

De uitgangspunten die aan de sociale verzekeringen ten grondslag liggen zijn de volgende :

- a) De belangrijkste is wel dat elk individu de verantwoordelijkheid heeft om door zijn arbeid in zijn eigen onderhoud en dat van de zijnen te voorzien.
- b) Aan het eerste uitgangspunt kan vervolgens worden gekoppeld dat hij voorzieningen heeft te treffen als hij niet meer in staat is aan de fundamentele plicht onder a. te voldoen.

Die voorzieningen kunnen bestaan uit "besparingen" voor zekere gebeurtenissen en uit "risico-verzekeringen" voor onzekere gebeurtenissen.

De gebeurtenissen waarover wij in dit verband dan spreken zijn:

1. ziekte
2. werkloosheid
3. invaliditeit
4. overlijden
5. ouderdom

Van deze rij is aangenomen dat die onder 1 en 2 genoemd een tijdelijk karakter zullen hebben.

ad 1.

De aard van de te treffen voorziening in het geval van ziekte is die in de vorm van een verzekering, waarbij het inkomen gedurende een bepaalde tijd (de periode van het ziekzijn) door die verzekering wordt gegarandeerd. Hoe die verzekering er uit moet zien, wie de verzekeraar zal moeten of kunnen zijn en wie de premies op te brengen heeft is een kwestie waarop wij in dit verband niet in zullen gaan.

Voor wat betreft de te verzekeren periode valt op te merken dat een langdurig ziekzijn uiteindelijk kan overgaan in "invaliditeit" of "overlijden".

NB. Het probleem van de ziektekosten zelf is als zodanig niet een zaak van "arbeidsuitval" en hier niet onder te behandelen. Dat dit voor ons veteranen als "ouderen" eveneens een belangrijke zaak is kan overigens niet worden ontkend.

ad 2.

Werkloosheid heeft in eerste aanleg eveneens een tijdelijk karakter. Aangenomen wordt dat een werkloosheid niet als permanent mag worden gezien. De werkloze heeft de plicht om werk te zoeken. Onbepaalde duur van een ww-uitkering zou de prikkel om werk te zoeken buiten werking stellen en dat is niet de bedoeling van deze uitkering. Daarmee is echter tegelijk een nieuw probleem aan de orde gesteld.

Dit uitgangspunt vooronderstelt een beschikbaarheid van arbeid voor de werkzoekenden. Als dit niet het geval blijkt te zijn, ontstaat er een emotioneel zeer vervelende situatie.

Ditselfde geldt als men niet uit een baan ontslagen wordt, maar niet eens de gelegenheid heeft gehad om na schoolverlating of voor de gehuwde vrouwen in het geval van herindiensttreding een betaalde baan te vinden. Hierop komen wij hieronder nog terug.

ad 3.

Invaliditeit heeft in het algemeen geen tijdelijk karakter. Er is echter van uit te gaan dat het aantal mensen dat "invalide" wordt beperkt is. Dit houdt in dat ook in deze gevallen waarbij het inkomen min of meer gegarandeerd wordt er sprake kan zijn van een "risico-verzekering".

Was oorspronkelijk de gedachte dat deze verzekering slechts in werking zou treden als er sprake was van een invaliditeit "in en door de dienst" ontstaan (de gedachte van een zogenaamde "risque professionnel"), later werd dit omgebogen in een verzekering ongeacht de oorzaak van de invaliditeit (de gedachte van de zogenaamde "risque sociale").

Het verlies van de capaciteit om een inkomen te verwerven werd toen maatgevend.

V. De AOW en de AWW.

Achtergronden en uitgangspunten.

Voor wat betreft het overlijden en de ouderdom diende het individu "besparingen" te treffen. De spaarcenten als een "appeltje voor de dorst". Het eigen huis was voor dit doel één van de belangrijkste spaarelementen.

Het heeft dus zin om deze twee fenomenen apart te behandelen. Bovendien gaat dat ons als "ouderen" het meeste aan, omdat de andere "risico's" voor ons niet meer de consequentie hebben tot "inkomensuitval" te leiden.

In de praktijk bleek dat niet iedereen in staat was deze noodzakelijke besparingen individueel uit zijn inkomen af te zonderen. Die onmogelijkheid heeft er toe geleid dat in Nederland een uitgebreid systeem van hulp door kerken of andere charitatieve instellingen in het leven is gekomen.

Het stigma dat op de mensen werd gedrukt als van de "bedeling" of van de bijstand steun werd ontvangen was aanleiding om het systeem van "de hand op moeten houden" te vervangen door een verzekeringsstelsel waarbij een ieder bijdroeg en een ieder "rechten" uit dat systeem verkreeg.

Deze verandering heeft er veel toe bijgedragen om de mensen die buiten hun schuld in financieel moeilijke omstandigheden kwamen te verkeren hun gevoel van eigenwaarde te doen behouden of terug te geven.

Men kreeg niet langer "van de armen".

Dit streven was na de oorlog zo sterk dat de overtuiging post vatte dat een structuur moest worden gekozen die het best kan worden aangeduid met de Engelse begrippen "three pillar system" of ook wel "three layer system".

Dit hield in dat er een basisverzekering moest komen voor iedereen. Daarboven zou tussen werkgevers en werknemers een systeem van "aanvullende verzekeringen" moeten worden overeengekomen.

Tenslotte zou elk individu nog de mogelijkheid moeten openhouden om een eigen extra voorziening op de bouwen als derde "laag".

Meestal zou dit in de traditionele vorm van het eigen huis kunnen geschieden.

Vanuit deze filosofie werd in Nederland na de oorlog het pensioensysteem opgebouwd. Lang is er over gedelibereerd hoe de eerste laag zou moeten worden georganiseerd. De gedachte dat het zou moeten worden gegoten in de vorm van een zogenaamde "basis pensioenplicht" werd losgelaten omdat dat een opbouw (d.w.z. de hoogte van het op te bouwen pensioen) op basis van de te betalen premies zou betekenen. Enerzijds zou dit inhouden dat het nog jaren zou duren voordat het systeem zou zijn uitgerijpt anderzijds zou daardoor nog gedurende lange tijd een grote groep tussen wal en schip blijven vallen. In 1957 werd toen een knoop doorgehakt die naar mijn persoonlijke overtuiging op dat tijdstip de enig juiste oplossing bracht. Er zou een basisverzekering in het leven worden geroepen met de volgende kenmerken:

- er zou een premieplicht bestaan tussen het 15e en het 65e levensjaar.
- het basispensioen zou dienstengevolge worden opgebouwd met 2% per premieplichtig jaar.
- de te betalen premies zouden tot een bepaald maximum inkomensafhankelijk zijn (de premiebetaling was dus gebaseerd op de solidariteitsgedachte).
- de staat zou als de verzekeraar optreden.
- degenen die nog geen 50 jaar premieplicht zouden kunnen halen zouden desalniettemin een volwaardig recht krijgen. In de praktijk betekende dit dat de jaren vóór 1957 als premieplichtige jaren zonder meer werden toegekend als aan bepaalde voorwaarden was voldaan.
- een weduwen- en wezenpensioen zou aan de oudedagsvoorziening gekoppeld worden d.w.z. als een bepaald percentage van het oudedagspensioen. Belangrijk hierbij is het feit dat de staat als verzekeraar zou optreden. Dit houdt ook in dat de staat ook zijn verplichtingen uit die functie dient na te komen.

Doet de staat dit niet (en daar gaat het op lijken) dan is de staat in zijn gedragingen op een lijn te stellen met bijvoorbeeld de verzekeraar "Vie d'or".

In dat geval spreekt de staat via Justitie over een "crimineel gedrag".

Ik geloof dat het goed zou zijn als de verantwoordelijke personen nog maar eens het verhaal van David en Bathseba zouden nalezen.

En dan met name 2 Samuel 12 vers 7.

De omvang van de verplichtingen van de verzekeraar (de staat).

Tussen het Nederlandse volk en de Nederlandse staat als verzekeraar is in 1957 overeengekomen dat na 50 jaar premie te hebben betaald een uitkering zou volgen die geleidelijk op een niveau zou worden gebracht dat zou kunnen worden gedefinieerd als "het minimum waarop een staatsburger nog redelijk zou kunnen bestaan". Daar in die tijd ook de discussies over het minimum-loon als onderste loongrens plaatsvonden werd eenvoudigheidshalve de AOW-uitkering gekoppeld aan het minimum-loon.

Niet te vergeten is dat een verandering in het uitgangspunt van het minimumloon uit werkgelegenheidsoverwegingen automatisch betekent dat de koppeling van de AOW aan dat minimumloon haar zin verloren heeft en een zelfstandige niveaubepaling van de AOW moet plaats vinden.

De financiering van AWW/AOW.

Voor wat betreft de premiebetaling nog het volgende:

De premies zouden door de staat worden vastgesteld en er mag daarom van worden uitgegaan dat indien aan de premiebetaling naar behoren is voldaan ook de uitkering naar behoren dient te volgen.

Zoals gezegd bestond er bij de premiebetaling een zekere mate

van solidariteit. Lagere inkomens betaalden een lagere premie dan de hogere inkomens. En mensen zonder inkomen betaalden helemaal niets. Niettemin hadden ook zij recht op een volwaardige pensioenuitkering en wel omdat ook zij als premieplichtig konden worden beschouwd met een premie die op nul gesteld kon worden. Persoonlijk heb ik op basis van die uitgangspunten indertijd voor de jaren die ik in het buitenland doorbracht mijn (maximale) premies voor de jaren die ik in de opbouw miste bij terugkeer alsnog betaald. Dit op basis van de overtuiging een betaling aan een verzekeraar te doen en daarvoor een recht te krijgen als boven aangegeven.

Dat de staat als verzekeraar de betaalde premies niet heeft gebruikt voor een systeem dat bekend is als een "kapitaaldeckings-systeem" maar van het principe van een omalagsysteem is uitgegaan is niet een zaak van de verzekerden maar van de verzekeraar. Dat de tekorten van de staat als verzekeraar nu worden afgewenteld op de verzekerden doet inderdaad een vergelijking met "Vie d'or" op komen.

VI. De huidige discussie.

Achtergronden.

Nu is het een vast gegeven in de verzekeringswereld dat de premie niet langer behoeft te worden betaald als er geen risico meer wordt gelopen of als aan de periode van premiebetaling is voldaan. Dit is voor de AOW op 50 jaar gesteld t.w. van 15 tot 65 jr. Dit houdt in dat op 65-jarige leeftijd geen premies meer betaald zouden behoeven te worden voor de bovengenoemde sociale verzekeringen.

Door de inflatoire tendenzen, die blijkbaar inherent zijn aan de moderne samenleving, heeft de nadere invulling van de pensioen-hoogte geleid tot een basisfilosofie die als volgt kan worden samengevat.

Het pensioen dient zo hoog te zijn dat bij een volwaardige diensttijd (i.e. normaliter 40 jaar) de mens in staat moet zijn zijn verworven leefpatroon voort te zetten.

Practisch betekent dit dat de pensioenopbouw wordt gezien als een formule die bestaat uit de volgende drie elementen.

pensioenjaren x factor x salaris

Pensioenjaren zijn in het algemeen dienstjaren. In sommige gevallen is een dienstjaar ook wel meer dan één pensioenjaar b.v. tropenjaren tellen dubbel als ze worden vertaald naar pensioenjaren. In de meeste gevallen wordt het aantal toe te kennen pensioenjaren echter gemaximeerd op 40. Dit is gedaan om de verhouding salaris tegenover pensioen binnen redelijke perken te houden. De factor is het percentage waarmee het pensioen jaarlijk wordt opgebouwd. Meestal is dit 1 3/4 %. Bedacht dient hierbij te worden dat deze factor is afgeleid uit het basisprincipe als boven verwoord. Daarbij is rekening gehouden met de op 65-jarige leeftijd wegvallende premiedruk.

Als salaris wordt in veel gevallen het zogenaamde "eindloon" genomen. In grote lijnen is dit het laatstgenoten salaris voor het tijdstip van pensionering. Op het moment waarop een verzekerde kwam te overlijden kreeg de weduwe in het algemeen een bepaald percentage van het ouderdomspensioen waarop de echtgenoot recht had.

NB. Op de complicaties van het weduwnpensioen bijvoorbeeld als gevolg van echtscheiding of samenwonen zullen wij in dit verband niet in kunnen gaan.

Bovenstaand zijn de globaal de grondslagen weergegeven van ons pensioensysteem.

Zoals gezegd heb ik dit voor wat betreft het basispensioen altijd gezien als een verzekeringsovereenkomst tussen het volk en zijn regering.

En bij alle discussies over de AOW heb ik de neiging slechts één antwoord te geven namelijk: elke verzekeraar (dus ook de staat) dient

zijn verplichtingen na te komen. Wat die verplichtingen zijn heb ik boven aangegeven. Bovendien moet men niet vergeten dat de AOW als basispensioen een onderdeel van de structuur is. De afgrenzing met het aanvullende pensioen is altijd al een probleem geweest. En gaat een daling of bevriezing van de AOW nu betekenen dat het aanvullend pensioen per definitie moet stijgen? De werkgevers zullen daar blij mee zijn.

Voorwaarden voor een goede werking en oneigenlijk gebruik.

Nu is het een ervaringsfeit dat dergelijke "staatsystemen" slechts goed kunnen functioneren als aan twee voorwaarden is voldaan t.w. de verzekerden moeten integer zijn en de verzekeraar moet een adequate wijze van controle nastreven.

De vraag kan worden gesteld of aan deze beide voorwaarden in de huidige praktijk wel is voldaan. Het antwoord daarop moet ontkennend luiden.

Wat betekent dat?

Hierbij moeten we een aantal probleemgebieden onderscheiden. Van belang is daarbij dat geconstateerd moet worden dat het bij de bovengenoemde "verzekeringen" veelal gaat om werknemers (we laten de invaliden die nimmer hebben kunnen werken hier even buiten beschouwing).

Valt een staatsburger niet onder een van de genoemde verzekeringen dan is hij/zij bij onvoldoende inkomen aangewezen op de "bijstand". Hoe we het ook wenden of kren is bijstand in principe gelijk aan het vooroorlogse systeem van "steun" en men krijgt in feite dus "van de armen".

Op grond van het feit dat de arbeidsmarkt onvoldoende opnamecapaciteit heeft om alle aanbod van werkzoekenden op te vangen met name niet het aanbod van ouderen en van gehuwde vrouwen met kinderen of van alleenstaande moeders met kinderen of van ongeschoolden is er een structureel

bestand van bijstandstrekkers/ontvangers ontstaan. Een daffe ellende van dit systeem is het aan de ene kant werkschuwem gemakkelijk gemaakt wordt om een uitkering te krijgen en er bij te "schnabbelen", aan de andere kant moeten bonafide uitkeringsontvangers hun spaargeld eerst opmaken.

Als men dan op latere leeftijd gedwongen wordt een beroep op de bijstand te doen wordt dit als een grote barrière ja zelfs als een grote onrechtvaardigheid ervaren. Met name gaat dit op als men op latere leeftijd werkeloos wordt. Deze factoren hebben er toe geleid dat steeds weer structuren zijn bedacht om aan die gevolgen te ontkomen. Structuren die in alle gevallen als systeembedervend zijn te beschetsen. Ik zal enkele voorbeelden aanhalen van deze "systeembedervende" constructies.

- a. De AOW-uitkering moest naar haar aard voldoende zijn om van te leven. Men heeft op grond daarvan de alleenstaande een recht toegekend van 70% van de gehuwden-uitkering.

Dit heeft sommige echtparen ertoe verleid om te gaan scheiden en vervolgens ongehuwd weer te gaan samenwonen.

Tegen dergelijke "misbruiken" is maar één remedie te bedenken namelijk scherpe controle en bij overtuigend en wettig bewijs van oneigenlijk gebruik strafsancities.

- b. Door werkgevers zijn oudere werknemers vaak onder de WAO regeling gebracht (overigens met medewerking van de betrokken overheidsinstanties) als door een reorganisatie een aantal werknemers moest afvloeien.

Hiermee verreed men een juridische ontslag-procedure en kon men de kosten deels afwentelen op de gemeenschap. Voor de werknemer was deze weg eveneens een zeer gunstige. Hij kreeg een WAO-uitkering, vaak nog aangevuld met een tegemoetkoming van de werkgever, die niet aan een tijdelijke pe-

riode was gebonden en zijn spaarcentjes kwamen niet in gevaar zoals bij een bijstandsuitkering. Maar bovenal was het voor hem gunstig omdat de pensioenopbouw normaal doorging. De overheid van haar kant was hier ook niet ongelukkig mee omdat daarmee het aantal werklozen statistisch binnen de perken kon blijven. Tenslotte was er ook nog de introductie van de VUT-regelingen. Volgens deze regelingen kon de werknemer die op latere leeftijd werd ontslagen gebruikmaken van de WW-uitkeringen zonder de plicht tot solliciteren. De werkgever keerde dan vaak een aanvulling op die uitkering uit en wederom kon de werkgever met gebruikmaking van de wettelijke regelingen zijn reorganisatiekosten binnen de perken houden.

De huidige discussie en stellingnames.

Deze oneigenlijke gebruiken van op zich goede regelingen hebben de kosten van onze sociale voorzieningen in gevaar gebracht. In eerste aanleg probeert de overheid de inkomende geldstroom te vergroten, daarnaast probeert zij de uitgaande geldstroom in te perken.

Hoe doet ze dat?

De discussies van de laatste jaren hebben met dat fenomeen te maken.

Het spijt mij te moeten constateren dat de overheid geen middelen en wegen gezocht heeft om het oneigenlijke gebruik in te perken maar om de tekorten te dekken door een aanval op het gebouw van de sociale zekerheid.

1. Begonnen is het met een aanval op de reserves van de pensioenfonds. Reserves die dienden om een gelijkmatige premiedruk te verkrijgen en om de aanpassingen van de pensioenrechten te financieren.

Deze aanval is bekend als de "brede herwaardering". De pensioenfonds hebben de kans aangegrepen om de bijdragen te verlagen en zodoende de reserves te verlagen. Of in tijden

van grote inflatie de werkgevers dan in staat zullen zijn de extra gelden te journeyen die zij nu minder hebben betaald, is maar zeer de vraag. Door deze exercitie is de positie van de gepensioneerden ten fundamente aangetast.

2. Het systeem zoals dat in 1957 is geaccepteerd was gebaseerd op een wegvallende premiedruk. Premies die niet meer behoeften te worden betaald als het risico was weggevallen en/of het eind van de premieperiode was bereikt.

Door de zogenaamde Oort-exercitie van enkele jaren geleden werd door de regering besloten om de sociale premies in de belastingtabellen op te nemen. Het heette dat dit het belastingstelsel aanmerkelijk zou vereenvoudigen.

Van een vereenvoudiging is sindsdien echter niets gebleken. De gedachte moet dan ook postvatten dat deze exercitie is doorgevoerd om de wegvallende premiedruk te verhullen in de belastingtabellen en zodoende langzamerhand te elimineren. De vraag is dan ook gewettigd op welk moment de laagste belastingstelsel voor 65 plussers wordt opgeheven en met de ander laagste belastingstelsel wordt gelijkgesteld. Ik heb daar mijn zorgen over. Dit temeer daar de regering bepaalde belastingen heeft overgeheveld naar de lokale overheden die geen differentiatie naar leeftijd kennen.

3. Een ander punt is dat door bepaalde politieke partijen wordt gesuggereerd om de 65-plussers AOW premie te laten betalen over het aanvullende pensioen. Dit nu is te enen male in strijd met de uitgangspunten van de AOW en mist elke grond van rechtvaardiging. Het is in feite niet anders dan een verkapt inkomensafhankelijkheid van de AOW en dat is wederom in strijd met de AOW als verzekering.

Van verschillende kanten (ook van de zijde van één der ouderen bonden) is aangedrongen op een extra toelage voor alleenstaanden

die geen aanvullend pensioen hebben. Ook deze gedachte is in strijd met de uitgangspunten van de AOW. In feite wordt hier eveneens een inkomensafhankelijke AOW gepropageerd. Deze suggesties zijn m.i. gebaseerd op een onvoldoende inzicht in het karakter van de AOW.

Geconstateerd moet worden dat de overheid heeft nagelaten voldoende inhoud te geven aan de basis van de toegezegde uitkering. Als een alleenstaande van de uitkering niet kan rondkomen en dat is objectief vastgesteld dan dient die uitkering te worden verhoogd. Het uitgangspunt is, en dat dient zo te blijven, dat een niveau is overeengekomen waarop een redelijk bestaan is gewaarborgd. De door de overheid losgekaten gedachte van een vast minimumloon heeft de koppeling die uit praktische gronden was aangenomen illusoir gemaakt. De overheid zal een uitkeringsniveau moeten vaststellen die objectief voldoet aan het criterium van een redelijk bestaanminimum. (Te bepalen via analyses van het NIBUD?) Dit houdt tenminste waardevastheid in, maar bij voortschrijdende welvaart een aan die welvaart regelmatig aan te passen niveau.

4. Onbegrijpelijk is voor mij geweest dat de AWW als verzekering, zonder slag of stoot kon worden omgezet in een ANW zijnde een voorziening. Hierbij is namelijk te bedenken dat een voorziening in principe een bijstandsuitkering regelt en derhalve inkomensafhankelijk is.

NB. Dat de wet nog niet is aangenomen heeft te maken met de definitie van "partner" niet met de principiële omzetting van verzekering in voorziening.

Het is zelfs letterlijk uitgesproken dat er naar gestreefd wordt om de AWW binnen tien jaar af te schaffen. De consequenties van een dergelijke omzetting zijn in feite dat de lagere inkomensgroepen van elk weduwenpensioen zullen zijn uitgesloten terwijl de hoger betaalden dat recht niet geheel verliezen.

Dat dit voorstel door een socialistische staatssecretaris is ingediend en verdedigd is voor mij persoonlijk volkomen onvoorstelbaar.

5. De veranderingen in de WAO als volksverzekering doen het ergste vermoeden met betrekking tot de AOW.

Wat heeft de overheid namelijk gedaan om het oneigenlijke gebruik van de WAO als boven geschetst aan te pakken?

Zij heeft om de bezuinigingen te kunnen financieren v.w.b. de WAO, gekozen voor een tweevoudige weg t.w. een niveauperlaging en een streven naar privatisering. Tegelijk heeft zij een strengere controle aangekondigd op de reeds toegekende uitkeringen. Die controle is op zichzelf niet onjuist. De niveauperlaging is echter een aanslag op de gemoedsrust van diegenen die werkelijk invalide zijn en nu bedreigd worden in hun bestaanszekerheid.

6. Tenslotte nog een opmerking over de verwachte vergrijzing.

Er is nergens een duidelijk beeld geschetst van die onbetaalbaarheid. Bovendien ben ik in mijn werkzame leven steeds weer geconfronteerd met het principe van de eenheid van begroting (l'unité de budget).

Heeft U ooit de discussies gevolgd waarin gepleit werd om de wegenbelasting te bestemmen voor de wegen en niet als een onderdeel van de algemene middelen? Heeft niet dezelfde argumentatie een rol gespeeld bij de benzineaccijns? Al die opbrengsten zijn in die ene pot van de algemene middelen gevloeid. Zo ook de sociale premies. En nu opeens komt men met de gedachte dat de premieopbrengst gelijk moet zijn aan de uitkeringen en dat op grond van het feit dat er een "vergrijzing" optreedt. Maar hebben de AOW-gerechtigden dan niet reeds voldaan aan hun 50-jarige premieplicht en vloeit daaruit dan niet voort dat de overeengekomen "rechten" gehonoreerd moeten worden? Ineens wordt de eenheid van de begroting verlaten nu het in de kraam van de overheid te pas komt.

Evenzo de waanzinnige discussie over het feit dat de ouderen nu ineens langer dan hun 65e levensjaar moeten gaan werken.

Is de eerste stap die gezet moet worden dan niet die van de afschaffing van de VUT-regelingen? Ik herinner mij nog levendig de discussies waarin ik indertijd heb gewezen op het gevaar om de VUT-regelingen te binden aan leeftijden en niet aan jaargangen. Het was echter al te laat, men had zich reeds gebonden aan het verkeerde systeem en nu raakt men die regelingen maar met grote moeite weer kwijt.

Dat ouderen het recht moeten hebben om na hun 65e te blijven werken is een andere discussie. Dat moet mogelijk zijn maar of in de praktijk dit er veel zullen zijn is maar zeer de vraag.

Het gevoel een plaats te bezetten die anders door een werkeloze ingenomen kan worden is ook niet bepaald een prettig vooruitzicht. En wat dan te denken van die onbetaalbaarheid die door de werkgevers op eens wordt verkondigd als in dezelfde week door diezelfde werkgevers een CAO wordt afgesloten met een 4-daagse werkweek. Als onze arbeidskosten te hoog zijn is het dan geen zaak weer terug te gaan naar een 45- of 48-urige werkweek in plaats van naar een 32-urige?

VII. Een cultuurschok ?

Vroeger waren er culturen waarin de ouderen die niet meer met de stam verder konden trekken zich ergens neerzetten en hun geest in trance uit hun lichaam lieten wegvloeien.

Voor mij een fantastische vorm van vrijwillige euthanasie.

Later waren er stammen die de ouden die niet meekonden een handje helpen door ze van de rotsen af te duwen.

De Joodse (christelijke) cultuur gaf daarentegen aan de ouderen het aureool van wijsheid en gezag.

"Eert uw vader en uw moeder".

Een raad der oudsten of een raad der wijzen waren synoniemen van elkaar.

Nu leven wij blijkbaar in een cul-

tuur waarin de Amsterdamse studenten hun ouders als kwijlende sentelen aanduiden en waarin kinderen volgens een proces in Amerika hun ouders doodschieten om de erfenis te kunnen incasseren.

En dat is precies het gevoel dat ik heb gekregen bij al de maatregelen die onze overheid m.b.t. ons ouderen aan het nemen is of reeds heeft genomen.

Ja en dan steeds weer het verhaal over die sterkste schouders die de zwaarste lasten moeten dragen. Toch maar de AOW-uitkering naar beneden en de mensen zonder een aanvullend pensioen naar de bijstand om een extraatje?

Hoeveel zijn de gepensioneerden reeds achtergebleven bij de loonontwikkeling van de laatste jaren? Sterke schouders, ook in de toekomst, worden niet gekweekt door de ouderen in onzekerheid te laten over hun inkomen.

Al die verhalen gaan uit van de AOW als een inkomensafhankelijke uitkering en dat is in principe een overgang van een verzekering naar een voorziening. En dat weer is het begin van het einde van de AOW zoals wij die in 1957 in goed vertrouwen hebben aangevaard.

Ik geloof dat hier het woord van Goethe op zijn plaats is toen hij in de Faust het volgende zei:

*"Wir haben so viel Rechte hingegeben,
Dass uns auf nichts ein Recht mehr übrig bleibt.
Auch auf Parteien, wie sie heissen,
Ist heutzutage kein Verlass:
Sie mögen scheitern oder preisen,
Gleichgültig wurden Lieb und Hass.
Die Ghibellinen wie die Guelfen *
Verbergen sich, um auszuruhn;
Wer jetzt will seinem Nachbar helfen?
Ein jeder hat für sich zu tun.
Die Goldesporteln sind verrammelt,
Ein jeder kratzt und scharrt und sammelt;
Und unsere Kassen bleiben leer."*

* Dit zijn twee tegenover elkaar staande partijen in de 13e eeuw.

T. Lentz

Met een troepentransportschip naar Indië – slot

Het einde van de reis

Een vredig land, waar oorlogsrumoer verre schijnt

Stelt u zich voor een stralende dag, een boot vol soldaten, die land ruiken en een land dat op hen wacht. Blijdschap dus van beide kanten: Een Ambonees muziekkorps voert de stemming nog wat hoger op. 'Wimpie Welfare' is met de kantinewagen aanwezig op de kade. Dames in uniform en in burger staan klaar om ons te verzorgen. Vele militairen van hoog tot laag staan op de kade: Inlandse jongens, katjongs, zwermen langs het schip en vechten om de sigaretten die de soldaten van de boot gooien.

Ha, daar staan collega's die een week voor ons vertrokken zijn. Net zo lang brullen we tot ze ons zien. Dan een gezwaai. Brede lachen, de gezichten onder de tropenpet duiden op herkenning. Door alle rumoer is een gesprek een onmogelijk iets. Toch schreeuwen we en vangen we antwoorden op in de vorm van 'sigaretten plenty', 't Eten is best'. Een moordland, maar pas op voor de baboe's! Lopen is er hier niet bij' enz. enz. Enkele fmatiekelingen viel het tegen, dat ze niet direct met mitrailleurvuur ontvangen werden. Eigenlijk hadden we zo iets verwacht ook volgens de wilde verhalen die we soms in Holland te

horen kregen. Hoe anders is het gelukkig in werkelijkheid! Maar daarover later. Ik heb het voorrecht van boord te mogen om op de kade foto's te maken. Direct al zoek ik contact bij de kantinewagen. Ik heb succes. Na een praatje met een van de dames worden er een paar echte pisangs in m'n grage handen gedrukt. Misschien herinnert u zich die gele kromme vruchten. Voor de oorlog waren ze in Holland ook. Bananen heetten ze toen, geloof ik. Als je hier 'ban-aan' zegt lachen de mensen. 'Wat is hij nog een heerlijk groentje', zeggen ze dan. Ontzettend klein voel je dan. Maar je lacht moedig en 'bananen' zijn voortaan

'pisangs' evenals een 'kokosnoef' hier 'klapper' wordt. Ondertussen worden door vele soldaten met grote trefzekerheid bananen aan boord gegooid. Gevechten ontstaan.

De katjongs op de kade lachen nu om ons, evenals wij om hun sigarettengevechten lachten. Och ja, zo blijft het evenwicht in de wereld.

Jappen aan het werk

Een ander schouwspel vraagt onze aandacht. Uit een loods komen jappen met een loopbrug aanrijden. Ze zijn onderdanig, zo is hun aard. Onwillekeurig bekijk ik ze wat nauwlettender. Wat een geweldige soldaten moeten het geweest zijn. Ze zijn klein, maar stevig, goed gevormd en getraind. Werken dat ze doen, ongelofelijk. Zeker 3 keer zoveel als iedere andere werkmans hier kan verzotten. Uitstekende werkkrachten. Veel kleren hebben ze niet aan, maar wat ze aanhebben ziet er schoon uit. Bij de ontschepping komen ze goed van pas.

Even roep je 'Nippon' en direct komt er een achter je aan, neemt je goederenzak enz. op zijn nek en zonder moeite onzerzijds komt het op de kade. De 6e Cie gaat van boord. Opstellen, appél en dan langs de kantnewagen naar de grote Dodge vrachtwagens, die verder zullen transporteren.

'Wimpie Welfare' zorgt goed voor de soldaten. Ieder krijgt een busje Amerikaans bier, een pakje sigaretten en een pisang. Even later is er een denderend 'gevoetbal' met lege busjes. Juichend en zwachtend vertrekken de jongens naar hun kwartieren. Merkw aardig hoe stemmingen ineens kunnen omslaan. Van de verveling, die de laatste dag voor de aankomst aan boord overheerste, is niets meer te merken. Bijna zonder uitzondering staan de gezichten opgeruimd en de algemene opinie is dat het reuze meevalt en lang niet gek lijkt.

De laatste nacht aan boord

Minder leuk is het dat het ontschepen bij die ene Cie blijft. De overigen, ik ook, blijven nog een nacht aan boord.

Enfin, dat nemen we op de koop toe.

Als de avond eenmaal gevallen is ben ik toch blij dat ik nog op het schip zit.

Aan bakboord is de kade verlicht door schijnwerpers van de boot. Ook de grote lichten op het voor- en achterdek branden. Vreemd, na 3 weken varen weer land te zien en geen bewegend dek onder je voeten te hebben. Ik hang over de reling. De kade is zo goed als verlaten. Alleen de M.P. staat bij de loopbrug. In de andere havens liggen ook verlichte schepen.

Als er ooit iets vredigs geweest is, is het dit tafereel.

Alles ademt rust. De gedachten gaan terug naar Holland. Wat zouden ze nu thuis doen? 't Is half 8. Ruim half 1 in Holland. Ze zullen wel aan tafel zitten. Misschien praten ze onder het eten over me. Als ze maar niet ongerust zijn, want ze denken natuurlijk dat het veel en veel gevaarlijker en onrustiger is, dan het in werkelijkheid blijkt te zijn. Of het echter overal zo rustig is, weten we niet, maar in ieder geval behoeven ze thuis niet

met afgezakte gezichten te zitten, want we redden ons best.

In zulke ogenblikken komen de foto's van de geliefde en van thuis te voorschijn. Meestal grijpt men dan pen en papier en wordt er een brief naar huis of naar 'het' meisje gewrocht.

Als ik naar stuurboord ga verandert het uitzicht. Eerst de haven met wat oude Jappen schepen met daarachter de kampong Kotja. Flarden muziek waaien over. Inlandse muziek vermengd met dansmuziek. Kleine oliepitjes flakkeren hier en daar. Langs de grote weg in de verte brandt elektrisch licht. Auto's jagen er heen en weer. Die schijnen hier genceg te zijn. Langzamerhand verdwijnt iedereen naar zijn kooi. Hoewel we niets gedaan hebben, is iedereen moe. Vlug naar bed dus, dan is het gauw morgen en dan gaan we aan wal.

Grote schoonmaak aan boord

Om 6 uur is iedereen op. Druk wordt er gepakt. Dan weer een teurstelling voor ons. De 4e Cie blijft tot het laatst om de ruimen schoon te maken. Gemopper overal. Toch is voor het middageten het hele schip schoon. Zwermen katjongs zijn aan boord gekomen.

Grote schoonmaak. Overal bikken, poetsen, schrobben en schilderen. Alles onder opperdirectie van de bootsman, die in een mengelmoois van Engels, Maleis, Jordaans en gebarentaal de koelies tot groter spoed tracht aan te sporen.

't Is verspilling van energie, want in de tropen wordt niet hard gewerkt: gevolg van het klimaat. Eindelijk, om 2 uur gaan we van boord. Het kamp, waar we eigenlijk heen moeten is nog niet klaar. Daarom worden we zolang ondergebracht in een transitkamp een paar kilometer van de haven, achter de kampong.

Het kamp

Via een weg, die eigenlijk meer gat is dan weg komen we hotsend en bonkend voor het kamp aan. Dan zakken de morden open van verbazing. We waren zelfs te verbaasd om te kankeren. Stel u voor

een kaal dor grasveld met een verzameling huisjes van bamboevlechtwerk met pannendaken.

Een paar wegen erdoor van pas gestort puin en stenen.

De eerste aanblik was een grote tegenval. Echter, toen we ingedeeld waren en eens verder rondkeken viel het mee.

Zo'n huisje bestond uit 8 kamertjes van plm. 3 x 3 m 4 x 2 naast elkaar. Bij ieder stel hoorde 'n soort waranda met een vaste tafel en een bank. De vloer was van hout en de wanden waren van gevlochten bamboe. Alle netjes uitgekalkt. De badgelegenheid was uitstekend. Grote bakken waren er waar je met je etensblik water uitschept en dat over je heen kiepert. 'Strammen' noemen ze dat. 't Lijkt voor een Hollander vreemd, maar in de praktijk bevalt het uitstekend. Wat een genot na het zeewater aan boord je weer eens met zoet water te kunnen baden. Voor het eerst in ruim 14 dagen voelde ik me echt schoon. Kribben waren er niet. Een matras op de vloer, de klamboe aan de wand en je bed is klaar. Muskieten zijn er in Priok heel weinig, maar toch werd slapen onder de klamboe verplicht gesteld. Voorkomen is beter dan genezen. Licht hadden we van een eigen generator, 7 uur aan, 11 uur uit.

't Valt mee

Toen we een paar uur in het kamp waren, lekker hadden gebaad en de boel nog eens rustig bekeken, kwamen we eenparig tot de conclusie, dat het toch eigenlijk helemaal niet zo slecht was. Sterker, dat we het zelfs best naar ons zin hadden.

C.J. Taillie

Boxtel en zijn Indiëgangsters

In de winter 46'47 waren we in Oirschot gelegerd als recruit, met de bedoeling zo spoedig mogelijk naar de tropen te gaan. Onderweg van huis naar Oirschot en andersom kwamen we altijd langs Boxtel. Wat het voor plaatsje was wist ik eigenlijk niet. Afgelopen zomer echter waren we op bezoek bij een goede kennis, die enige tijd geleden in Boxtel was komen wonen. Een wandeling door Boxtel stond vanzelf ook op het programma. Boxtel is een mooie plaats met een mooi centrum en veel groen. We hebben er goede herinnering aan overgehouden. De mooiste herinnering, waar we nog steeds aan terugdenken, was echter het aanwezig zijn van een mooie steen met de namen van de niet meer teruggekeerde Indiëgangsters uit Boxtel.

De steen is uitgevoerd in anthracietkleurig marmer en geplaatst tegen de achtergrond van een groen, parkachtig, oud kerkhof. Voor de steen een gevulde bloembak, en naast de namen gegraveerd ons 'Voml' embleem: het zwaard, de helm en de lauwertak, waaronder in het verlengde van de laatste rij namen de woorden: Nederlands-Indië 1945-1950, terwijl het geheel als het ware onderstreept wordt met een kaderbalk en het opschrift: ZIJ KEERDEN NIET TERUG. Als je dit zo onverwacht tegenkomt, dan schiet je gemoed vol en nu nog. Vooral als je bedenkt dat je eigen gemeentebestuur op je vraag of er op het oorlogskerkhof - Franse militairen 1940 in Kapelle en omgeving gesneuveld - misschien ook een plaatsje is voor de militaire Indiëgangsters uit de gemeente die niet teruggekomen zijn omdat ze hun dienstdag in Indië met hun leven hebben moeten bekopen, het antwoord geeft "dat ze dat niet zien zitten".

Ik heb het gemeentebestuur van Boxtel een brief gestuurd en daarin mijn dank en waardering uitgesproken voor dit initiatief. Joop de Neef Wemeldinge

Ik heb het gemeentebestuur van Boxtel een brief gestuurd en daarin mijn dank en waardering uitgesproken voor dit initiatief. Joop de Neef Wemeldinge

Sociale commissie

Wie te bellen en wat te doen.....

Van enkele leden ontvingen wij het verzoek om een brochure samen te stellen waarin (vertrouwelijke) gegevens zijn opgenomen die, bij het overlijden van een familielid, van belang kunnen zijn. Deze brochure is nu klaar en de

sociaal commissaris van de vereniging waartoe U behoort, heeft twee exemplaren welke hij voor belanghebbenden ter inzage heeft. Wilt u in het bezit van deze brochure komen, dan kunt U deze bestellen door f 5,00 te storten op het bank-/gironummer van Uw penningmeester, met vermelding "brochure". Uw sociaal commissaris zorgt dan voor toezending. Zij die reeds deze brochure in hun bezit hebben, zijn er zeer over te spreken. V.B.

Naschrift van de redactie:

Uit ervaring blijkt dat de houding van de gemeentebesturen ten opzichte van de oud-militairen Indiëgangsters totaal verschillend zijn. Wij zijn als VOMI van mening dat het ons niet aangaat dat in de ene gemeente onze achtergebleven strijdmakkers op eervolle wijze worden herdacht en in andere gemeenten niet, en dat zij, al naar gelang de politieke kleur, worden doodgezwegen.

Het wordt tijd dat de Nederlandse regering richtlijnen doet uitgaan om de laatstgenoemde gemeentes tot de orde te roepen.

De militairen zijn immers, door de toenmalige regering, naar Indië gestuurd en gevallen bij de vervulling bij de taak door die regering ons opgedragen.

In Memoriam

Met diepe eerbied en in gepaste stilte brengen wij een laatste Ere-salut aan:

N. Hoogland	Monnickendam
J. Schut	Kootwijkerbroek
Th. Valk	Ter Aar
H. J. Ganzeman	Geldermalsen
J. W. Dieleman	Nunspeet
A. G. Wouters	Amsterdam
H. Tasseron	Voorburg
J. Zijdenbos	's-Gravenhage
J. J. Timmers	Brunssum

Moge ons aller oprecht medeleven en de liefde en warmte van Uw naasten U de moed en de kracht geven dit zware verlies te dragen. V.B.

Oudste V.O.M.I.-lid overleden

Hendrik op 17 mei 1993, tijdens de jaarvergadering, met in zijn arm de plant die hij voor zijn verjaardag had gekregen voor de O.O. mess.

Ons lid **Hendrik Tasseron** uit Voorburg is in de gezegende leeftijd van 97 jaar overleden. Tasseron was een bijzondere man; een opgewekte, vrolijke kerel die dagelijks nog achter zijn computer zat en alles in de puntjes regelde, zelfs tot zijn sterven toe. Volgens zijn dochter schakelde hij op de dag van zijn sterven zijn P.C. uit en toen hij 's middags ging rusten zei hij: "Nu ga ik dood". Hij sloot zijn ogen en stierf. Het "medisch wonder", zoals de artsen hem omschreven, was niet meer. Hendrik Tasseron meldde zich na zijn studie aan de zeevaartschool, op 16-jarige leeftijd als scheepsjongen bij de Koninklijke Marine en werd in 1949 als adjudant-schrijver gepensioneerd. In 1934 was hij in Nederlands-Indië gestationeerd. Hij heeft de SLAG in de JAVAZEE meegemaakt; in Palembang in het Jappenkamp gezeten, terwijl zijn vrouw en kinderen in een Jappenkamp in Samarang waren ondergebracht. In 1945 is het gezin Tasseron met het eerste transport naar Nederland gekomen. V.B.

Moeders wens

Het gedicht "Moeders wens", in het vorige nummer geplaatst, heeft bij vele sobats reacties opgeroepen. Moeders die hun zonen en ook dochters niet zagen terugkeren en ook zonen en dochters van wie de moeder of vader tijdens hun verblijf in de tropen zijn overleden. Zo ontvingen wij een ontroerende brief van sobat

C. Niehot, 5-2 R.I. Zijn moeder overleden en één zijner sobats, Aad Paauwe, op 1 augustus 1949 gesneuveld. Toch nog een happy-end ondanks alle ellende, want na zijn terugkeer in Nederland is hij met de zuster van Aad getrouwd en heeft hij in de moeder van Aad, die alles met moeite kon verwerken, een moeder teruggevonden en zij een zoon.

fh

Wat mij dwars zit!

In de loop der jaren is mij bijgebleven hoe gemakkelijk het gaat, om de jongens die opgroeide in vijf bezettingsjaren van de tweede wereldoorlog, waarvan velen geleefd hebben onder spanning en onderdrukking, in een verkeerd daglicht te stellen.

1945 einde tweede wereldoorlog in Europa. In het zuiden en noorden van ons land meldden zich de eerste vrijwilligers om de strijd aan te binden met Japan. Augustus 1945 capitulatie van Japan, de wereld raakte in een bevrijdingsroes. Met de capitulatie van Japan kwam de zorg voor Nederlands-Indië aan de orde.

Door de toenmalige Nederlandse regering werden onderhandelingen gevoerd. Ondertussen begon men meer vrijwilligers op te roepen. Ned.-Indië moest bevrijd worden van het Japanse juk en het oprukkende terrorisme. De vijf jaren bezetting in Nederland hadden

hun werk gedaan, veel jongeren meldden zich aan, zij wisten wat onderdrukking betekende.

De onderhandelingen verliepen stroef. Nederland was bang zijn toenmalige kolonie snel te verliezen. Mede dankzij de Engelsen, die geen grip kregen op de ontwikkelingen in Nederlands-Indië werd de situatie steeds slechter.

Diverse groeperingen gingen over tot moorden en rampokken. Bende's raakten onderling slaags met elkaar, onder de burger bevolking vielen veel onschuldige slachtoffers. De situatie werd onhoudbaar. De Engelsen nog steeds

niet bereid de Nederlandse troepen toe te laten, zochten steun bij de voormalige bezetter, Japan. Engelse en Japanse troepen moesten de bevolking beschermen tegen het opkomende geweld; zij moesten trachten het terrorisme een halt toe te roepen. De Japanners (pas verslagen) en de Engelse Brits-Indiërs (Gurka's) voelden daar niet zoveel voor en namen het niet zo nauw. Zeker de Brits-Indiërs niet, daar zij in hun hart ook naar zelfstandigheid hunkerden voor hun vaderland. Een aanslag op een Engelse generaal deed de Engelsen in woede uitbarsten. Een urenlange beschieting vanuit zee trof de havenplaats Soerabaja. Nadat de toestand min of meer onhoudbaar was geworden, mocht uiteindelijk een klein contingent Nederlandse troepen voet aan wal zetten op Nederlands-Indische bodem. De Engelse onmacht op de gehele situatie had inmiddels zijn sporen achtergelaten. Vele opgehitste Indonesische jongeren lieten spo-

ren achter van vernielingen, roven, moorden en brandstichtingen. De Nederlandse militair wachtte een zware taak. De roep om onafhankelijkheid werd steeds sterker. Grote groepen Indonesische jongeren schaalden zich achter hun leiders en idealen. Leuzen als; „blanke honden uit Indonesië” werden steeds luider en nadrukkelijker. De Nederlandse regering hield vol met de op niets uitlopende onderhandelingen en wilde niet toegeven aan de vrijheidsdrang van de jongere Indonesiërs.

In Nederland werden dienstplichtigen opgeroepen. Snotneuzen van 18-19 jaar, die wel wisten wat onderdrukking betekende, maar niet wat hen te wachten stond. Temeer daar de toenmalige regering de kwestie rondom de vrijheidsstrijd van Indonesië onderschatte.

Vanuit deze gedachtengang richt ik mij tot U.

De na de tweede wereldoorlog uitgezonden Nederlandse militairen, waarvan velen nog nooit verder waren geweest dan de provincie waar zij woonden, toonde, mijns inziens, geen vergelijking met het koloniale tijdperk van toen (uit de boeken).

De Nederlandse militair werd uitgezonden om orde en vrede te handhaven. Deze jonge militairen waren voor democratie, met recht op stemmen zonder corruptie en angst, kortom vrijheid.

De wat oudere bevolking zag dit. Er ontstond een goede band tussen de Indonesische burger en de Nederlandse militair.

De zwakke politieke onderhandelingen vanuit Nederland en de ondeskundigheid omtrent de onafhankelijkheidsstrijd, maakte het voor de Nederlandse militair niet makkelijker. De steeds weer terugkerende negatieve berichten over de Nederlandse militair van toen en hun handelen, hebben mij doen besluiten mijn gedachten op papier te zetten en mij tot u te richten; Oud militair en echtgenotes en anderen.

Natuurlijk kunnen bij oorlogshandelingen excessen plaatsvinden of plaatsgevonden hebben (niet

goed te praten). Maar laat men dan ook even stilstaan bij een eventuele situatie die daaraan vooraf zou kunnen hebben plaatsgevonden, die tot deze excessen zou kunnen leiden. Zeker in zo'n strijd in het voormalig Nederlands-Indië, de eerste guerilla-oorlog, niet wetend waar het gevaar zat.

Najeva jongens niet speciaal opgeleid voor zo'n zware taak, want deze jongens hebben het niet gemakkelijk gehad.

Angst, stukgelopen voeten, ringworm, malaria, besmet water, gewonden en als sluitstuk gesneuvelde maten etc. etc. En waarvoor??? Voor niets!!!

Want de politieke beslissing lag bij de ronde-tafel-conferentie.

Desondanks bleef de Nederlandse militair zich correct tegenover de Indonesische bevolking gedragen. Utdelen van voedsel, kleding, medicamenten, verzorging van oude wonden etc., ook dat mag wel eens gezegd worden.

Bij terugkeer in Holland werd de militair veelal aan zijn lot overgelaten, geen ondersteuning daar waar nodig, afgedankt en je ziet maar. Gelukkig hebben velen hun bestemming gevonden. Echter een groot deel heeft vandaag de dag nog steeds last van deze beweging en ingrijpende periode in hun leven.

Maar het grootste offer hebben zij gebracht, die in het voormalig Nederlands-Indië hun leven hebben gelaten.

Juist voor deze jongens en hun nabestaanden schrijf ik dit.

Wells waar veel te laat. Valse bescheidenheid houdt vaak mensen af van iets wat ze hadden willen doen. Maar ik waag het erop.

Velen van ons, waaronder ook ik, mogen ons gelukkig prijzen dat wij dit hier nog kunnen meemaken. Ook het aanhoren van negatieve kanttekeningen en andere verhalen over het doen en laten van de Nederlandse militair in Nederlands-Indië. Een jong onervaren krijgsmacht met soldaten die op elkaar aangewezen waren, en elkaar bijstonden in zeer moeilijke tijden. Om trots op te zijn.

Ook nu nog kunnen wij gezamenlijk een vuist maken, laten wij opkomen voor de nabestaanden van de jongens die gesneuveld zijn, die zich niet kunnen verweren tegen de nare opmerkingen die soms geplaatst worden.

H.G.H. van Slooten
Leemwierde 87
1353 LK Almere
lid VOMI FLEVOLAND
036-5317691

Draaginsigne gewonden voor R. Scholten.

Op woensdag 6 oktober 1993 werd in het stadhuis te Amsterdam door burgemeester Van Thijn, aan 11 veteranen het Draaginsigne Gewonden uitgereikt. Onder deze veteranen bevond zich ook een bestuurslid van de vereniging Noord-Holland, sobat Reinier Scholten. Scholten was van 1946 tot 1950 ingedeeld bij het Motortransport van het bataljon 3-5 R.L.

Op 24 september 1947 raakte hij, tijdens het repareren van een voertuig, deze in brand, waardoor Scholten 3e graads brandwonden opliep. Vele weken moest hij hiervoor in het ziekenhuis te Malang worden verpleegd en kon hij door zijn verwondingen zelf niet naar

huis schrijven. In deze moeilijke periode zorgde zijn "slapie" ervoor dat zijn ouders toch regelmatig post kregen.

Nog altijd heeft Scholten last van de toen opgelopen brandwonden. In aanwezigheid van zijn zuster, zwager, zijn "slapie" Slichter, alsmede het bestuur van de vereniging Noord-Holland, ontving Scholten uit handen van de burgemeester het Draaginsigne.

Na het officiële gedeelte onderhield de burgemeester zich geruime tijd met de veteranen en hun familie.

R. Poedijk.

Over wandaden, misdaden of wat dan ook gesproken...

Met interesse lees ik iedere keer weer uw en ons blad Sobat. Maar helaas lees ik nooit iets over wandaden, misdaden en andere onfractie uitlatingen, door wie dan ook gedaan, ons als oud-militairen Indiëgangers aangewreven.

Nu wil ik, mijn dienst vervuld hebbend bij de toenmalige 31e Hulpverbandplaats, ingedeeld bij de Tijger Brigade op Midden-Java, eens vertellen waaruit onze wandaden e.a. alzo bestonden. Onze kleine eenheid bestond uit van alle hoeken van ons land bijeengebrachte militairen. Niemand van ons stond te juichen toen wij vanuit Mill naar de haven van Rotterdam werden gebracht (als galeislaven, waar niemand bij mocht!). Maar wij hebben, naar eer en geweten, in de tropen onze plicht gedaan zoals van ons werd verwacht. Met enige trots denk ik nog steeds terug aan de inzet van onze doktoren en verplegers om het menselijk leed in Nederlands-Indië te verzachten. Bij ons werd niet gesproken over politieke gezindheid, iedereen, blank en bruin, vrouwen, mannen en kinderen werden door ons geholpen: niet alleen in het hospitaal, maar ook daarbuiten.

De dag dat wij 2 jaar in Indië waren was er in onze kantine een feestje. De ziekenwagen-begeleider, een verpleger van dienst, wilde wel eens meevieren en ik bood hem aan zijn dienst over te nemen. Ik wist toen nog niet wat mij, die absoluut geen verstand van ziekenverplegen had, boven het hoofd zou hangen.

Om ongeveer 22.30 uur kwam er een oproep van het Ambonezenkamp om een patiënt met malaria en hoge koorts op te komen halen. Na een hobbelige tocht over de slechte weg kwamen we aan en in een mum van tijd was de patiënt ingeladen. We moesten ook nog een vrouw meenemen die op het punt van bevallen stond en veel pijn had. Denkend aan de hobbelige weg, kwamen bij mij de zweetklieren in opstand. Nog nooit was ik zo nat geweest.

Toen wij wegreden ben ik tussen de twee brancards in gaan zitten

In de rij voor een bezoek aan de arts

en, waarvoor ik angst had, u raadt het al, gebeurde. Het duurde nog geen tien minuten, de vrouw had haar kind en ik een blauwe arm. Nooit heb ik mij meer als vrijwilliger gemeld om een ziekenwagen te begeleiden.

Wel ben ik de volgende dag naar het hospitaal gegaan en op de vrouwenafdeling gevraagd hoe het met moeder en kind ging. Alles was gelukkig oké. Tijdens de 2e politionele actie was de opdracht: vaarwel Salatiga, op naar Djokja. Het "Prinses Juliana Ooglijders Hospitaal" werd ons nieuwe werkterrein. Tijdens een wandeling op een zondag in januari 1949 kwamen we terecht bij een klein restaurantje genaamd "Pinochico" en zijn daar wat gaan drinken. Na het eerste bezoek volgde er nog vele. Ik leerde daar een lieve familie kennen.

Hij was in de "Republiek Djokja" politiemann en zij, huisvrouw en moeder van een dochtertje van één jaar. Ik ben bij deze familie blijven komen zolang ik in Djokja gelegen was. Ik werd door hen beschouwd als een familielid en heb bij hen vele gezellige uren doorgebracht. Wat toen niemand kon vermoeden, hij is opgeklimmen tot één van de grootste mannen van de Republiek Indonesia. Onze vriendschap zal blijven bestaan tot het einde van onze dagen en duurt nu al 45 jaar lang. 44 Jaren

lang hebben wij brieven en foto's uitgewisseld. December 1992 konden mijn vrouw en ik de familie in Indonesië bezoeken. Het werd een waar feest! Al direct op het vliegveld Soekarno-Hatta werden we als V.I.P.'s ontvangen. Wij hebben bij hen een geweldige tijd doorgebracht. In juni jl. hebben wij de familie in ons huis mogen ontvangen en van hem kreeg ik, als een de eersten, zijn memoires in boekvorm. Dat onze vriendschap ook voor hen belangrijk is geweest blijkt uit een episode in zijn boek. De film "Oeroeg" is hierbij vergeleken een grote flop!

Mijn vrouw en ik danken Hoegang, zijn vrouw Meri en hun kinderen voor hun trouw en vriendschap. Met dit verhaal wil ik alleen maar zeggen dat mijn verblijf in het toenmalige Nederlands-Indië het voordeel heeft gehad het land en volk te leren kennen en waarderen. Misschien ten top. Lompheden, zoals die door enkele politici zijn uitgesproken, deren ons niet in onze vriendschappen. Zij die zo nodig moesten schrijven of tonen dat wij wandaden en misdaden in Indië hebben gepleegd kan ik, en velen met mij, vertellen waaruit die wandaden dan wel hebben bestaan.

Ik ben en blijf er trots op lid van de 31e Hp.V.A. te zijn geweest. Een groep fantastische mensen!

J.R.J.M. Michgels

Een brief, een vraag en een paar antwoorden

In het vorige nummer van "Sobat" hebben wij de reactie weergegeven die wij uit politieke en militaire kring hebben ontvangen naar aanleiding van ons schrijven over Princen. Na 1 februari hebben wij nog enkele reacties ontvangen en wel van de generaal Maas, de VVD en de SGP. De generaal Maas heeft de brief die wij van de generaal Couzy hebben ontvangen bijna letterlijk overgenomen en zich van commentaar onthouden. Zoals wij in het vorige bericht reeds schreven heeft ons deze benadering toch wel teleurgesteld. Tot onze tevredenheid hebben zowel de VVD als de SGP onze op-

vating, die toch wel zeer fundamenteel was, zeer goed gelezen. Zij hebben zich zonder meer achter onze opvattingen gesteld. Beginselen en principes zijn dus nog niet helemaal dood in onze Haagse kringen. Dat de minister van Buitenlandse Zaken, die lid heet te zijn van de grootste zogenaamde beginselpartij t.w. het CDA, het niet de moeite waard heeft gevonden om ons op onze principiële benadering te antwoorden en naar onze mening beginselloos toch weer contact met P. heeft gezocht is daarentegen toch wel een teken aan de wand. Wij zullen dat niet vergeten. T. Lentz

Bedankt!

Aan alle Indiëveteranen, mannen en vrouwen Naar aanleiding van de vele artikelen en uitzendingen over P. Princen, heb ik de behoefte om mijn gevoelens, ten opzichte van hen die vroeger naar Indië gingen of werden gezonden, middels dit schrijven te uiten. Men spaart kosten nog moeite om P.P. aan het woord te laten, maar zij die de dupe zijn geworden, komen niet aan het woord of in beeld. De Indonesische Minister van B.Z. zei, dat P.P. in zijn land genegeerd wordt en Indonesië hem beschouwd als 'een luis in de pels'. Maar wel een terroristische luis in mijn ogen. Want met allerlei luizen hebben wij, die in de kampen in Indonesië zaten, genoeg te maken gehad. In die tijd dat jullie kwamen zaten er nog vele tienduizenden landgenoten en Indonesiërs in de Indonesische kampen weg te rotten en jullie komst heeft op zijn minst het leven gered van vele duizenden landgenoten, Indonesiërs en Chinezen. Wat waren wij dankbaar toen ons transport toentertijd in Bekasi, de demarcatielijn passeerde en wij weer voor het eerst onze eigen driekleur zagen wapperen. Eindelijk weer brood, en kleren aan ons lijf. Dit menselijk aspect op zich is toch al een antwoord op de vraag: 'Had het wel zin die strijd daar?' 'Had het zin dat mannen en vrouwen hun leven gaven om dat van vele anderen te redden?' Veteranen krijgen nu na 47 jaar, een

pasje en een krantje terwijl nu de gelederen al aardig uitgedund zijn. Maar geen woord of gebaar naar ouders, weduwen, weduwnaars en wezen, geen enkel gebaar om hen in staat te stellen het graf van hun geliefden te bezoeken, de kruizen met die vertrouwde namen erop, aan te raken. In de uitzending 'de tijd stond even stil', waarbij ikzelf aanwezig mocht zijn, nam P.P. woorden in zijn mond als 'nieuwe wereld, rechtvaardigheid, rechten en plichten.' Die woorden uit zijn monde gaan gepaard met een golf van stank, woorden uit de mond van een man, die zijn eigen wapenbroeders in de val lokte en vele dit met hun leven moesten bekopen. Als je dat vergelijkt met de mannen die hier, recht voor hun raap, hebben gezegd: 'Wij willen dat niet, wij weigeren dienst te doen in Indië, wat voor straf wij daarvoor ook krijgen,' dan is de commotie om P.P. toch een goedkope vertoning. Zelf heb ik na de bevrijding voor de Nederlandse troepen, dienst gedaan bij het KNIL, en bij menig KL-onderdeel ingedeeld geweest. Tegen alle vrouwen en mannen die naar Indië kwamen, en ik durf te zeggen dat ik namens velen spreek, wil ik zeggen: Dank jullie wel; duizendmaal dank, 'trimakasi' dat jullie gekomen zijn en er waren.

Harderwijk, 31 oktober 1993
sobat J. Versteegh

Mandi

Wij hadden het goed getroffen met onze mandi-plaats. Een grote ronde betonnen plaat met daarin een put vol schoon, helder water. Dat de babu er onze kleren in waste en ook het eetgerei, was voor ons geen punt. Wij waren lang genoeg in de tropen om daar moeilijk over te doen; voor ons was het schoon water! Dat de babu in 'monokini' de was deed viel ons niet eens meer op. Mandi(ën) doe je gewoonlijk naakt. Pesterijtjes over en weer bleven vaak niet uit. Zeep met je natte voet wegschieten als de babu deze net nodig had voor jouw vieze kraagje, was een van de grappen. En, de babu maar gillen: 'aduh tuam!', waar het ons dan ook om begonnen was. Alles bij elkaar voor ons de gewoonste zaak van de wereld. Wij schoon, de was schoon en de afwas schoon en dat allemaal op een paar vierkante meter. Wat gewoon was voor ons, zo niet voor de aalmoezenier die ons onverwachts met een bezoek kwam vereren. Opeens stond hij bij ons in de mandi-plaats. Zijn ogen rolden bijna uit zijn hoofd. 'Kan dat zomaar? Hier moet iets aan gedaan worden en nu meteen. Er moet een scheiding komen!'. Hij gaat, en naar mijn overtuiging, verschrikkelijk boos, regelrecht naar onze commandant. De commandant die het iedereen graag naar de zin maakt, geeft ons opdracht tot het maken van een scheiding. 'In orde commandant, jawel commandant, komt voor elkaar commandant.' Vindingrijk als wij waren, zo gepiept, een fluitje voor een cent. Een pot witte verf en een stoffie, een streep over de put heen en klaar was Kees. Alles ging verder z'n oude gangetje. Er werd gewassen, 'gemandiet' en gepest. De 'aai' kwam nog een keer. Keek, schudde zijn hoofd en ging heen zonder verder commentaar.

Gerrit Soetekouw, Bergharen.

De vergeten groep

In Nederlands-Indië hebben een groep van plusminus 450 man technisch personeel gewerkt, allen buitengewoon dienstplichtigen, ingedeeld bij de 2e Compagnie Dep. Bataljon R.I.M.I.

1 Oktober 1946 zijn zij opgekomen in Amersfoort en via Schoorl naar Rotterdam en met de "Kota Inten" naar Indië vertrokken waar zij over de gehele archipel zijn verdeeld. Met 20 man zijn zij in Bandoeng terechtgekomen bij de L.T.D. 81, in een gudang als onderkomen. Deze gudang is later enigszins gerenoveerd. Van een kantine hadden ze nog nooit gehoord, maar die kwam toch nog, na vele protesten, begin 1948 van

de grond. Eten kwam van de keuken Speelmanweg en was in één woord slecht! Ondergetekende heeft zich met een klacht tot de Dienst Legercontacten te Batavia gewend. Met onze K.N.I.L.-commandant viel niet veel te beginnen en de commandant van de werkplaats, een burger, had niets over de verzorging te zeggen. Het "zondagse pak" was, door een Chinese kleermaker, vermaakte overall. Kaki-kleding was bij hen onbekend. Brieven met klachten aan de Dienst Legercontacten te Batavia hadden weinig zin en leverden niets op. Nu, na het lezen van de kerst- en nieuwjaarsverhalen in het decembernummer van

"SOBAT", gaat bij hem de film weer draaien. Zij moesten zichzelf proberen te vermaken op de Bragaweg en als aloon-aloon. De nachtruisen op de Dagoweg waren mooi en daar werden zij die "kerks" waren, goed opgevangen. Schrijver van dit stukje had die tijd toch niet willen missen. Hij heeft daar, met zijn maten, het wel en wee gedeeld en is dankbaar dat hij er, met vele anderen, goed vanaf is gekomen en toch "De vergeten groep".

H. Landsberger, Almere, legernummer 18.03.04.004.

Veteranenpas

Enkele reacties.

1) Januari 1994. Eindelijk een Veteranenpas! Maar, wat lees ik tot mijn verbazing? GELDIGHEDSDUUR TOT NOVEMBER 1998, dus slechts 5 jaar!

Waarom, zo vroeg ik mij af, niet tot mijn levensende, dus levenslang. Welke kleinzielige despoot heeft dat weer bedacht? Over 5 jaar begint de ellende weer opnieuw. Pasfoto laten maken, aanvraag indienen etc. of, heeft de "uitvinder" het in zijn achterhoofd dat dan de meesten onzer dan toch al van de aardkloot verdwenen zijn?

Nu de erkenning en de zin van zo'n pas.

Deze moet toch op enigerlei wijze voordeel brengen bij reünies of bijeenkomsten? 17 September a.s. heeft de 31e Hulpverbandplaats weer een reünie in Utrecht. Zijn voor deze reünie gratis vervoerbewijzen te verkrijgen en dan ook voor de echtgenotes of hun begeleiders? Tot nu toe heeft niemand ons hieromtrent duidelijk kunnen informeren, of, zijn wij weer voor de gek- en aan het lijntje gehouden?

J.R.H.M. Michels, Zoetermeer.

2) Na jarenlange aandrang door ex-militairen, die in de jaren 1945-1950 als dienstplichtigen naar het voormalig Nederlands Indië werden uitgezonden en daar in de meeste gevallen rond 3 jaar "orde en vrede" moesten brengen, is het thans zover dat deze grootste groep veteranen uit de Nederlandse geschiedenis eindelijk in het bezit zijn gesteld van de veteranenpas.

Naast deze groep komen ook de oud-militairen uit de 2e wereldoorlog, de Nieuw-Guinea-periode, de Korea-oorlog en zelfs VN-vredesmissies hiervoor in aanmerking. In het buitenland kent men de veteranenpas reeds veel langer; kijken we alleen maar even bij onze Zuiderburen, dan blijkt dat daar al lange jaren de veteraan "herkenbaar" is met de vele emolumenten, die deze categorie geniet. Hoe België over "zijn" veteranen denkt, kwam heel duidelijk naar voren bij de inhuldiging van Koning Albert II, toen hij lange tijd uitrok om met de oud-strijders te praten. En nu komt de Nederlandse regering eindelijk óók over de brug: het is een verdere stap op weg naar erkenning.

Voorlopig geeft deze pas uitsluitend recht op gratis openbaar vervoer naar veteranen-evenementen, zoals herdenkingen, reünies en "open dagen", voorzover deze laatste niet door de bezuinigingsdrijf van de regering worden afgeschaft. Ook kan men een gratis abonnement nemen op een der officiële leger-periodieken, zoals de Legerkoerier.

De Stichting Dienstverloren Veteranen onderhandelt met vele takken uit het bedrijfsleven om kortingen voor de houders van de veteranenpas te krijgen. De kaart geeft maatschappelijke herkenning en erkenning, Nederland loopt achter met de zorg voor de veteranen. Maar het bewustzijn leeft de laatste jaren op.

Veel veteranen maken de balans van hun leven op, we mogen niet vergeten dat meer dan 90% de 65 jaar al gepasseerd zijn. Tot voor kort was het een vergeten groep, de immateriële erkenning wordt nu duidelijk, de vele Indië-gangers wachten nu nog op de materiële erkenning....

T. Koning, Cuijk

Batavia, Buitenzorg en Indië van boven gezien

Drie boeken vol nostalgie

Bij ontmoetingen met oud-militairen-Indiëgangers valt het mij op, dat velen (niet allen) met een zekere nostalgie terugdenken aan hun diensttijd in Indië. Ze vertellen je enthousiaste verhalen over hun belevenissen in dat verre land.

Het schijnt soms alsof ze alle narigheden, die ze in hun diensttijd daar meemaakten, zijn vergeten.

Vergeten schijnt ook te zijn, hoe ze daar destijds kankerden op de dienst, de hitte, de peloppons, het land, de zware patrouilles en een-tonige wachttjes, en zoveel toch niet al te aangename omstandigheden waaronder ze toen moesten leven.

Velen gaan ook terug om het land of de streken, waar ze eens dienden, nog eens terug te zien.

Vaak komen ze vol opgetogen verhalen weer terug. Heimwee naar een voorbije jeugd, naar belevenissen die een grote indruk in hun leven hebben achtergelaten, zijn m.i. daaraan niet vreemd.

"Het was toch nog niet zo slecht als we toen dachten in dat prachtige land. Naast vele nare gebeurtenissen waren er toch ook mooie en interessante dingen die we daar meemaakten. Niet alles was "negatief". Er waren ook veel boeiende ervaringen. Spannende avonturen, zoals je die in het latere burgerleven nooit meer meemaakte. En hoevele missen de warme kameraadschap van hun sobats/lotgenoten?

En na de vele jaren, die sinds je diensttijd in Indië verstreken, zijn de angsten en verschrikkingen uit je memorie gezeefd. De aangename zaken blijven hangen. De kameraadschap, de samen doorleefde vreugden en gevaren. Je mijmert over dat verre verleden en de lust dat alles nog eens te herbeleven, nog eens terug te zien.

De sfeer van toen nog eens terug te voelen komt naar boven, barrelt op uit je onderbewustzijn. De zin, de tijd van vroeger in Indië nog eens te proeven, wordt sterker en verdrijft de nare smaak die je destijds in je mond had.

En ze gaan terug, bij duizenden. Terug in de tijd, naar het land waar je een groot en fel beleefd deel van je jeugd beleefde. Daaraan dacht ik, toen mij onlangs een drietal boeken werd toegezonden. Boeken over Indië.

Prachtige fotoboeken uit 'temp doeloë', over streken en steden, waar velen van ons, oud-strijders, herinneringen aan hebben. Vele van die herinneringen komen bij het doorbladeren van deze werken weer uit je bewustzijn naar boven. Je herkent stads- en landschapsgezichten. Je herbeleefd emoties, ervaringen en de schoonheid van het verre en exotische land, waar je eens, meestal tegen je zin, naar toe werd gestuurd. Het is om die redenen, dat ik deze fotoreportages onder uw aandacht breng.

Ze zijn echt de moeite van het lezen en bekijken waard. Ze behelzen velerlei beschrijvingen van historische achtergronden en wetenswaardigheden, over de behandelde steden en landstreken. Ik wil ze hiermee bij u introduceren:

Boek I.

Batavia (Jakarta). Een stad, die bij vele Indië-veteranen herinneringen zal oproepen, de geschiedenis en het beeld van een wereldstad in oorsprong, wording en beeld. Dit boek is samengesteld door R.P.G.A. Voskuil en getiteld: "**Batavia, Beeld van een stad**". Uitgegeven door Asia Major, 1993. Antwoordnr. 59, Postbus 829, 1440 AV Purmerend. Wollengras 2. Prijs f 79,50. ISBN.90 74861 02 4. NUGI; 646/922. Voor VOMI-leden

f 69,50. (de korting geldt niet bij aankoop via de Boekhandel, maar alleen bij rechtstreekse bestelling bij de uitgever)

"Batavia etc" is een fraai gebonden boek-werk met stofomslag, formaat 21 x 29 cm en telt 160 pagina's. Ook telefonisch te bestellen: tel. 02290-36324.

Telefax: 02290 34508.

Het boek behelst ruim 200 goede zwart-wit foto's, plus enkele kaarten en plattegronden, voorzien van informatieve bijschriften.

Boek II

(Van dezelfde uitgever, en te verkrijgen op dezelfde voorwaarden als "Batavia", eveneens voor f 69,50, speciaal voor VOMI-leden.) is een even fraai werk (winkelprijs f 84,50.

ISBN.90 74861 01 6. NUGI; 646/922). De titel van dit boek luidt: "**Boven Indië, Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea in Luchtfoto's, 1921-1963**". Samengesteld door J.R. van Diessen en R.P.G.A.

Voskuil, telt 160 pagina's met 140 professionele, scherpe luchtfoto's, in zwart-wit, met goede, informatieve onderschriften. Het is eveneens een gebonden boek met stofomslag op formaat 25 x 29,5 cm. Je ziet in dit boek de gordel van smaragd van boven af. Weer eens iets anders. Wie ooit boven het schone Insulinde heeft gevlogen, weet hoe adembenemend mooi de duizenden eilanden van deze archipel, gezien van uit den hoge, zijn. De samenstellers van deze fotoreportage zijn er m.i. goed in geslaagd deze schoonheid te verbeelden. Indië in vogelvlucht met belangwekkende teksten over de geschiedenis van de luchtvaart, de kartografie, de luchtfotografie-techniek etc.

Boek III

Auteur; Theo F. Rijnberg. Titel: "**'s Lands Plantentuin, Buitenzorg, 1817-1992**". ("kebun

Raya Indonesia, Bogor"), 215 pagina's. Uitgever Johanna Oskamp, Enschede, 1992. ISBN.979 8290 01 1. SISO 582.4. UDC.

58006 (594) 1817-1992.

Prijs f 54,90. Voor ons f 40,- (franco thuis), te bestellen; via overmaking op Giro 2116709 t.n.v. J. Oskamp, Tegalstraat 34, 7541 ZB Enschede. Tel. 053-874348.

Dit behelst veel tekst, historische gegevens en bijna 200 illustraties waarvan de meeste in kleur, w.o. een aantal plattegronden en kaartjes. Het is gebonden, formaat 30 x 25 cm en werd in Jakarta gedrukt en gebonden, "in de regentijd", zo deelde de auteur mij in een persoonlijke brief mee.

Wij kennen allen de massa regenwater, die dan in Indië naar beneden komt. Deze natuur-calamiteit heeft dan ook, ook hier en daar,

enkele rimpels in het fraaie papier gelegd. Maar dat doet m.i. niet af aan het fraaie geheel van dit werk.

Vele Indl eveteranen, vooral van de 7 december divisie, maar meer nog Indische mensen en KNIL-militairen, kinderen van het land, die woonden of geboortekind waren in- en om Buitenzorg of in het indrukwekkende Preangerse bergland, zullen herinneringen hebben aan Buitenzorg (Bogor), de fraaie Plantentuin en de markante gedenknaald van de 7 December divisie, opgericht tegenover één der ingangen van de plantentuin. De foto op de cover van dit boek doet mij weer aan deze naald terugdenken, hoewel deze kleiner en minder pretentief is uitgevallen. Het

boek behelst, naast de foto's, een historisch overzicht van de beroemde tropische tuin. Voor natuurliefhebbers zijn de vele kleurenafbeeldingen van bomen, struiken, planten en bloemen, met de daarbij behorende toelichtingen, stellig interessant. En ik veronderstel, dat menige veteraan zich de idyllische rust van deze botanische lushof, met zijn bijna rustiek aandoende lanen, gazons en perken, zal herinneren. Niet weinigen zullen, neem ik aan, zich weer met enige weemoed verplaatsen in de romantische herdersuurtjes, op één van de bankjes of in de lanen van dit unieke botanische museum van tropische gewassen. Boeken om te bezitten.

J. Zwaan.

Van de bestuurstafel

Tijdens de 47ste vergadering van het huidige bestuur van VOMI Nederland kwamen de volgende punten aan de orde:

1) Mededelingen. Van diverse kanten hebben ons vragen bereikt omtrent het uitblijven van de veteranenpas. Deze zaak is door ons aanhangig gemaakt bij SDV.

2) In "Legerkoerier" staat summier aangegeven bij welke gelegenheden vrij vervoer per NS wordt gegeven. De wijze van aanvragen van vrij vervoer voor bijv. 7 september a.s. is nog niet bekend. Zodra nadere gegevens bekend zijn, zullen de secretariaten hiervan op de hoogte worden gesteld.

3) VOMI Canada heeft een verzoek gericht aan ons om de beschikking te krijgen over de films van de 1e en 2e politionele actie op videoband.

Voorzitter heeft gezegd te zorgen dat men van beide banden twee exemplaren toegezonden krijgt. Inmiddels heeft AURORA TRAVEL SERVICE BV deze banden gratis ter beschikking gesteld.

4) De secretarissen krijgen voortaan aan het eind van de maand een opgave van nieuwe leden, afschrijvingen en verandering van vereniging toegezonden.

5) Via een lid van Zuid-Holland Zuid is contact opgenomen met een Snooker-centrum in het oosten van ons land. Aangeboden is voor alle VOMI-leden op vertoon van de VOMI lidmaatschapskaart te kunnen snookeren voor praktisch half geld in nu nog 4 plaatsen in Nederland - straks 5 of 6 plaatsen.

6) Er is een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan de herdenking op 4 mei a.s. in Amsterdam. Aangezien echter in alle toespraken wordt gesproken over het eind van de oorlog in mei 1945 en de gevallen in v.m. Nederlands Oost-Indië stelselmatig door de overheid worden verzwegen is ons bestuur van mening dat wij daar niet thuishoren. Wij hebben onze herdenking op 7 september

7) De begroting voor 1994 werd kritisch bekeken. Na gewenste aanpassingen kan een sluitende be-

groting voor 1994 aan de landelijke ledenvergadering worden voorgelegd.

8) Als richtlijn voor onszelf en zeker voor onze subsidie-verlener is een meerjaren-begroting opgesteld voor de periode 1995 tot 1997. Daarbij is uitgegaan van een stijging van het aantal leden tot 7750 in 1997. Gezien de constante toename van het aantal leden moet dit streefgetal haalbaar zijn.

9) Nogmaals moest worden geconstateerd dat de veteranenpas tot nu toe nauwelijks of geen inhoud heeft. Tot nu toe geldt voor onze leden alleen vrij reizen met partner naar Roermond op 7/9'94. Hoe één en ander moet worden georganiseerd is nog niet duidelijk. Wel zeker is dat als het "hoe" te laat bekend wordt, de besturen van de diverse VOMI-verenigingen weer met een enorme organisatie worden opgezadeld. Waarom niet gewoon pasje tonen en gratis reizen?

700 km varen op de rivier de Barito naar het hartje van Borneo

Ondergetekende was als radioman-teur gedetacheerd bij het verbindingspeloton van de Staf Cie van 5-4 RI in Bandjermasin.

Vanwege deze functie was ik gelegen op het zendstation om de zenders te bedienen (zenderwacht). Hier was tevens de werkplaats waar wij de nodige reparaties aan de apparatuur konden uitvoeren en waar ook de accu's geladen werden.

Een vrij en zelfstandig leven waaraan ik nog steeds met genoegen terugdenk.

Tevens was het een prettige bijkomstigheid dat ik regelmatig naar de buitenposten moest om apparatuur te controleren en om eventuele overtollige apparatuur mee terug te nemen.

Zo bezocht ik o.a. de posten in Binauwang (100 km van Bandjer), Kandangan, Moeroeng Poedak (160 km noordelijk van Binauwang) wat tevens een nederzetting van de Shell was, Amoentai en Barabai.

Interessante tochten, niet alleen vanwege de natuur maar ook vanwege het transport dat meestal in colonnes van 10 tot 14 vrachtwagens plaatsvond.

Maar de meest indrukwekkende tocht ging naar het hartje van Borneo naar de post Poeroek Tjahoe. Deze post ligt aan de Barito 700 km stroomopwaarts. Op 21 april 1949 vertrokken we. Wij wil zeggen de bemanning van de LCM, 4 man sterk: 2 mensen van de topografische dienst, 5 djongossen en ondergetekende als verbindingsman.

De 2 diesels van elk 225 PK brachten ons via de zijrivier Martapoera naar de Barito rivier, die een gemiddelde breedte van 800 tot 900 m heeft en zich door de wildernis van Borneo slingert. Zo nu en dan verdwijnt een zijrivier in het donkere oerwoud, namen hiervan zijn o.a. de Kween, Negara en Kapoea. Na 29 uur varen werd na het vertrek voor het eerst aangelegd bij de kampong Babai waar in een oogwenk de boot omringd was

door prauwen met nieuwsgierige Dajakkers.

Onze reisduur werd enigszins vertraagd doordat een van de motoren defekt raakte en niet gerepareerd kan worden.

Dankzij een goede radio konden we die avond de voetbalwedstrijd Nederland-Frankrijk volgen die Nederland met 4-1 won. Op de middag van 25 april kwamen we in Moearatewe aan, waar een aantal kisten bij de controleur afgeleverd moest worden.

De waterstand was abnormaal hoog zodat een groot gedeelte van het stadje onder water stond. Hiendoor moesten we uiteindelijk een prauw gebruiken om bij het huis van de controleur te kunnen komen. Op 26 april passeerden we de kampong Moeara Toehoep, wat de monding van de Toehoep betekent, weer een zijrivier van de Barito. 's Avonds legden we aan in Moeara Bakah waar steenkool als dagwinning gedolven wordt op een diepte van 9-12 meter. Met een voettocht van 3,5 km via spoorrails hadden we de gelegenheid deze winning te bezichtigen.

Op 27 april, dus na 7 dagen varen werd Poeroek Tjahoe bereikt. De aankomst was indrukwekkend, de stad en daarmee de gebouwen van de tangsi is tegen een heuvel gelegen. De KNIL-militairen met hun vrouwen stonden en-

thousiast te wuiven want de aankomst van zo'n boot was een hele gebeurtenis. Ook hier stonden door de hoge waterstand de onderste straten van het stadje onder water. En zo vierde ik Koninginnedag 1949 in dit hartje van Borneo. De KNIL-militairen organiseerden sportwedstrijden en een slamatan en 's avonds was er een bont programma. Een festijn met Javaanse gamelang, Soedanese zang, Menadonese volksdansen en Ambonese zang en dans die gedaan wordt bij het oogsten van kruidnagels. Een avond om nooit te vergeten.

3 Mei werd de terugreis ondernomen, die nu wat sneller ging doordat we stroomafwaarts voeren.

Na 3 dagen waren we weer terug in Bandjermasin waarmee aan deze boeiende reis een einde kwam.

J.W. de Jong
Maassluis

REÛNIES

Op **10 mei** hoopt de **3e HULPVERBANDPLAATSAFDELING** van de 7 December Divisie een reünie te houden in de Korporaal Opheusdenkazerne te Hilversum. Wie, ten gevolge van adreswijziging of anders, geen uitnodiging heeft ontvangen, kan zich aanmelden bij
Kees Belonje, Swadenburg 16,
2804 VG GOUDA, tel. 01820-71734.

Op **19 mei** houdt de **STAF 4e INFANTRIE BRIGADE** haar reünie in de "KUMPULAN" (Bronbeek) te Arnhem. Zij, die nog niet op een eerder gehouden reünie aanwezig zijn geweest, zijn van harte welkom en kunnen voor inlichtingen betreffende deze reünie contact opnemen met F.A. de Jong, Willemstraat 4, 5804 BR VENRAY, tel. 04780-85055 of met B. Stompa, Wemmingen 20, 2151 RL NIEUW VENNEP, tel. 02526-72083.

De **B - COMPAGNIE 9 R.I.** houdt op **26 mei** haar reünie, evenals dit twee jaar geleden het geval was, in de gezellige kantine van

de Oranje Nassaukazerne te Harderwijk. De trouwe bezoekers aan deze reünie ontvangen persoonlijk bericht. Mochten er sobats zijn die zich hierbij betrokken voelen en nog niet eerder op een eerder gehouden reünie aanwezig zijn geweest, kunnen zich in verbinding stellen met B.J. Waanders, Past. Wienholtestraat 71, 7481 KB Haaksbergen, tel. 05427-24981.

REÛNIE 3-1 RATA

De leden van de 3e afdeling van 1 RATA, die op 7 mei 1946 in Deventer zijn opgekomen, houden op 22 april een reünie in het ASK te Oldebroek. Inlichtingen bij J.C. Aandewiel, Peerenburgh 14, 3601 JB MAARSSSEN, tel. 03465 68521.

3 - M.W.B.E (Mobile Was- en Badeenhoud), houdt op 12 oktober een reünie van Indië-veteranen in

de Generaal Bondskazerne te Grave. Inlichtingen bij A. Mees, Landstrokenlaan 164, 5235 LE DEN BOSCH, tel. 073 430330.

Het Korps Speciale Troepen, de oud-Commando's - D.S.T.-K.S.T.-R.S.T. houdt op 24 augustus

haar 2e reünie in de **Engelbrecht van Nassau kazerne, Commandobaan 4 te Roosendaal**. Aanvang 10.00 uur. Het belooft een prachtige dag te worden! Ook de dames zijn van harte welkom. **Aanmelden vóór 1 juli a.s.** door overmaking van f. 20,00 p.p. naar girorekening nr. 0243847 t.n.v. penningmeester K.S.T.-reünie te Tilburg.

Vergeet niet uw naam en adres met postcode te vermelden. **Inlichtingen** bij Aad Aarts, Van Limburg Stirumlaan 39, 5037 SE Tilburg, tel. 013-671787.

JAARLIJKSE HERDENKING

OP **4 mei** zal de jaarlijkse herdenking van alle verbindingdienst-militairen die in Nederland, Nederlands-Indië, Korea, Libanon en in Joegoslavië zijn omgekomen, plaatsvinden in de Elias Beekmankazerne te Ede. De herdenking vangt te 14.00 uur aan (ontvangst vanaf 13.00 uur). Na afloop van de plechtigheid zal het museum zijn geopend en is er gelegenheid tot napraten. Opgaven voor deelname dient bij voorkeur per briefkaart te geschieden, met vermelding van het voornamig onderdeel. Deze briefkaart kan **portvrij** worden verzonden aan de Commandant Regiment Verbindingstroepen, Elias Beekmankazerne, antwoordnummer 2217, 6710 VB EDE.

Als vervoer van- en naar het station Ede-Wageningen wordt gewenst, dit s.v.p. op de briefkaart vermelden. Voor eventuele "last-minute" vragen kan contact worden opgenomen met de sectie I van het Verbindingdienst Opleidingscentrum, tel. 08380-81248.

OPROEP

Sobat J. Nieuwenhuis, Bonningastraat 45, 8625 HH OPPENHUIZEN, legernummer 28.10.10.032, is op zoek naar een verpleegster uit het Sint Elisabeth-ziekenhuis te Semarang. Hij is in dit ziekenhuis van 7 oktober 1949 tot begin februari 1950, met een gebroken been, liefdevol verpleegd door de eerwaarde zusters Franciscanessen, inlands personeel en ook door een Nederlandse verpleegster. Hij heeft inmiddels in Nederland contact gehad met met enkele eerwaarde zusters, maar niemand kan zich de naam herinneren van de Nederlandse verpleegster die zich liet aanspreken met "MAMS". Mogelijk dat zij Ankie heet. Wie kan hem verder helpen?

Een moeilijk geval!

Januari 1949 was sobat P.W. Fokkens, thans wonende Bogenstrasse 1, 35745 D-HERBORN-HESEN, wachtcommandant bij het 7e Eskadron V.W. Huzaren van Boreel in de villawijk "Kota Baru" in Djokja, toen voor de post, tengevolge van over de weg gespannen prikkeldraad, een motorrijder over de kop sloeg. Hij was erg gewond aan zijn hals, waarbij het bloed met gutsen uit zijn hals kwam. Hij heeft met beide handen de wond dichtgeknepen, waarna hij met spoed naar het hospitaal is vervoerd. Omdat hij enkele dagen later met zijn onderdeel naar elders werd overgeplaatst, is het hem niet mogelijk geweest de soldaat-motorrijder te bezoeken en naar zijn welstand te informeren. Hij heeft reeds verschillende pogingen ondernomen om aan de weet te komen wie de motorrijder was, bij welk onderdeel hij dienst deed en of hij nog in leven is. Dit gebeuren laat hem niet los en daarom het verzoek; als u iets weet, laat het sobat Fokkens dan weten. Hij wil hem, zo hij nog leeft, graag eens bezoeken, of anders contact opnemen met zijn familie.

OPROEP

Uw bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de opsporing van collega's (sobats) van de op 23 juli 1992 overleden oud-OVW-serge-

ant **Pieter van der Molen**, geboren 4 februari 1916 te Odoorn, volgens de gegevens, laatstelijk gediend hebbend in Indië bij 1-1 R.I. - Zbrigade, onder Generaal-Majoor P. Scholten, in Noord-Sumatra. Omdat het volgend jaar 50 jaar geleden is dat de eerste OVW-ers naar het toenmalige Nederlands-Indië vertrokken, is zijn oudste dochter, Pia van der Molen, producente, begonnen met de research voor een documentaire met als werktitel 'De OVW-ers'. In die documentaire wil zij het verhaal vertellen van haar vader en zijn kameraden die nog in leven zijn. Zij voelt het als haar plicht om de es-tafettestok van een zo bewogen en zo onbegrepen stuk Nederlandse Historie door te geven en hoopt dit te kunnen bereiken met de haar bekende gegevens. Deze gegevens zijn foto's uit zijn diensttijd, te Engeland/ East Hampstead (18 januari 1946); op Java: Kepoeti, Kali Wonokromo, Kali Sari, Ningden, Medokan, Kampong Kalisari (september 1946) en in Soerabaja, de Darmokazerne; vertrek uit de Darmokazerne naar Batavia en Medan op 30 oktober 1946; eerste bivak Medan, Kebon Pisang, Sekola Kesatria, de Kota Masoem (1 januari 1947), Bakaran Batoe (en steenfabriek), Sjors Hebbenaar sneuvelt op 8 februari 1947 bij de brug Anpias (10 km buiten Medan aan de demarcatielijn), de Delirivier, Mariëndal, het graf van Hebbenaar op Kebon Boengra, graf van Jan van 't Wout (zij heeft inmiddels reeds contact met mevrouw Van 't Wout) en zuster Henny Felger op dezelfde begraafplaats, politionele actie op Gloeboer, Tobameer, Poerba Kinalan, Serieboe Dolok, Harangaol, Tandjong Priok, KNIL-corps speelt Wilhelmus - Wij waren naar Holland (geen datum) via Suez-kanaal. 23 September 1948: Zuiderkruis vaart de Nieuwe Waterweg op, in de bussen en dan naar huis. Afscheidsdag in Assen (geen datum). Hij bezocht de reünies in een kazerne in Zuid-Laren. Vraag: Wie herinnert zich de OVW-sergeant **Pieter van der Molen** en/of herkent de namen van de plaatsen waar genoemde foto's zijn genomen en die in relatie met Van der Molen geplaatst kunnen worden? Reacties op deze oproep graag op tel. 035 232433 (tijdens kantooruren). Adres: Praal Media Productions B.V., ter attentie van Pia van der Molen, Oude Enghweg 16, 1217 JC HILVERSUM.

Opsporing verzocht

Wie herinnert zich de sergeant instructeur **HENDRIK DE RIDDER**, geboren 19 juli 1875 te Amsterdam en medio 1962 op 87-jarige leeftijd te Den Haag overleden? Hendrik de Ridder heeft van 1899 tot 1914 in het voormalige Nederlands-Indië bij het K.N.I.L. gediend. Na zijn pensionering eind 1914 en het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog heeft hij in Nederland deze oorlog als militair meegemaakt. In 1918 werkte hij als fourier in Purmerend. In de periode 1918-1927 heeft hij gewerkt bij het Centraal Beheer in Amsterdam. In 1927 woonde hij in Rotterdam, waar hij pensionhouder was op de Binnenweg. Hij verhuisde in 1930 naar Bergen (NH) waar hij weer pensionhouder werd, eerst van pension Moriah en later van pension Overbosch. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog ging hij in het verzet. Hij was actief in de omgeving van Schoorl. Dit gebeurde pas nadat zijn pension in 1940 door de bezetters was gevorderd. Daarna heeft hij als motorordonans in Bourtange gewerkt.

Direct na de Tweede Wereldoorlog ging hij in Den Haag wonen en werken, onder andere als bewaker bij de Marechaussee bij het kabinet Drees op het Plein 1813. Omstreeks april 1945 is hij als vrijwilliger door de Minister van Oorlog benoemd of aangesteld als sergeant-instructeur bij de op te richten Grenswacht-compagnie "Winschoten" en vervolgens met zijn compagnie, als dienstdoend

officier geplaatst in Bourtange, gemeente Vlagtwedde. Hij was toen 70 jaar oud.

Hij is 5x gedecoreerd, de laatste keer op 14 september 1946 met de **ZILVEREN Eremedaille**, verbonden aan de Orde van **ORANJE NASSAU**, met de zwaarden. Bij zijn ontslag uit de militaire dienst, vermoedelijk medio augustus 1945, heeft de sergeant B.A. van Es op de wijze van: De kleine man van Louis Davids, het lied geschreven van 'De lange man van zeventig'. Bij zijn vertrek is ook nog bijgaande foto gemaakt waarop een aantal militairen van de Grenswacht-compagnie (Hendrik de Ridder, middelste rij 4e van links) genomen voor Hotel Homan, in Bourtange of Vlagtwedde?. Het waarom van het plaatsen van deze oproep is gelegen in het feit dat zeker de mogelijkheid bestaat dat er nog personen die op de foto staan in leven zijn. Deze zouden nu ongeveer de leeftijd van zo tussen de 65 en 75 kunnen hebben bereikt en kunnen misschien wel als militair in Nederlands-Indië in dienst zijn geweest. Zij die de sergeant-instructeur Hendrik de Ridder hebben gekend, worden verzocht zich in verbinding te stellen met de opperwachmeester der Koninklijke marechaussee, E. de Ridder Jr., Scherpgrasstraat 10, 1313 BS ALMERE, tel.: 036-5342470, of op zijn dienstadres: Oosteinde 4, 1017 WT Amsterdam, tel. 020-5243427.

4e van links, middelste rij is Hendrik de Ridder

Verzamelbeurs

Wie kan sobat Rut van de Pol, Oostmallestraat 5, 4826 PB BREDA, tel. 076-717386, legernummer 26.06.30.005, oud O.V.W'er, dienstgedaan hebbend bij 3-3 R.L., 1-8 R.L. en 3-15 R.L., tegen vergoeding, helpen om zijn verzameling te completeren met een **junglehoed**, een **mouwembleem van de Z-Brigade** (neushoorn) en een **schoudernaamlint** ofwel 'straatnaam' van **15 R.L.**?

Omdat hij ook nog andere interesses heeft, is hij ook op zoek naar een veldmuts, een kraagspiegel met gekruiste korenaren en met een vermiljoenrood-kleurig streepje van voorman van de Nederlandse Arbeidsdienst. Wie, o wie?

Sobat F.H.W. Noordzij, Ariaweg 82, 3816 HL AMERSFOORT, tel. 033-725116 mist nog enkele exemplaren van "Wapenbroeders" uit de jaren 1946-1949 en heeft er ook enkele dubbel. Misschien zijn er sobats die met hem willen en/of kunnen ruilen?

Verder is hij op zoek naar het (herdenkings)boek van de legeronderdelen die in de jaren 1945-1950 in het voormalig Nederlands-Indië verbleven. Hij verzamelt verder alles wat de krijgsgeschiedenis Nederlands-Indië 1945-1950 betreft.

Wie kan mij helpen aan eenvoudige leermiddelen voor de elementaire kennis van de Soedanese taal? Ik heb van 1946-1950 als dienstplichtig militair in de Preanger gedient en wil mij als nog (verder) bekwamen in de Soedanese taal. Kosten worden vergoed. Bij voorbaat dank. Kees Belonje, Swadenburg 16, 2804 VG GOUDA, tel. 01820-71734.

Drs. T. Lentz, zou graag tegen vergoeding ontvangen het denkboek van 1-3 R.L., "Watermannen I". Tel. 08385 10158. Bij voorbaat dank!

Graag even uw aandacht

In "SOBAT" 31 heb ik de ontroerende toespraak van mevrouw H.T. Spoor-Dijkema, gehouden op

7 september 1993 tijdens de jaarlijkse Nationale Dodenherdenking bij het Monument te Roermond gelezen. Om gezondheidsredenen kon ik voor het eerst deze herdenking niet bijwonen. Graag zou ik aan deze rede het volgende willen toevoegen, want, buiten de in de rede van mevrouw Spoor genoemde, het ministerie van Defensie en de vele particulieren in het Limburgseland hebben meerdere instanties en personen aan de totstandkoming van dit monument hun bijdragen geleverd. In de Telegraaf en het Nieuws van de Dag van 27 augustus 1988 vroegen o.a. de WERK-GROEP MONUMENTEN, de heren Bair van Engelen, Harry Bekkers, Jan de Klerk en de Stichting Overkwartier steun voor het monument. Door o.a. oud-militairen en de Stichting Pensioenwerving Militaire Oorlogsslachtoffers in Tilburg kwam er een bedrag van ± f 420.00,- op tafel en nog steeds worden er door "De Vrienden van het Monument" jaarlijks donaties overgemaakt. Het ministerie van Defensie kwam pas op 26 maart 1990 in actie.

G. van Stuijvenberg, voor oude bekende "Solt", Almere.

Het resultaat van één enkele oproep!

Sobat J. Kooiman, deed een oproep in het decembernummer van "SOBAT" om een bepaald woordenboekje Nederlands/Maleis v.v. Daarop kreeg hij 7 telefoontjes en 8 schriftelijke reacties (zelfs uit Canada). Hij heeft het gevraagde boekje 3x ontvangen en heeft met de 2 extra, enkele sobats die daarom naar aanleiding van de geplaatste oproep vroegen, een plezier kunnen doen.

Het eerste telefoontje kwam al op de verschijningsdag van de bewuste "SOBAT" en het eerste boekje lag de volgende dag reeds bij hem in de bus. Vervolgens ontstond er een levendige uitwisseling van aanverwante "tropenlectuur" in origineel en in fotokopie. Een oproep in "SOBAT" kan dus heel wat betekenen en...ontketenen. fh

Bericht in foto's van onze sobats uit Canada

Sobats met hun familie van de afdeling "Greater Toronto" hielden op 24 juli 1993 hun jaarlijks bar B.Q.-party in het Bronte Creek Provincial Park (aan de Queen Elisabeth verkeersweg tussen Toronto en Hamilton). Ongeveer 20 leden van de Hamilton-

afdeling o.l.v. voorzitter Chris Kruter hielden hen gezelschap. V.l.n.r. Greet Pronk, Eda van de Akker, Jeanette de Jong, Ann Kroeg, Evelyn Schoonhoven, John Senden, Tiny van Oerle (uit Breda), Tony Verdeker, Ad Belder (voorzitter Tor. afd.), Jet Belder, Loutisse van der Werf en Phil Catlander.

Jet Belder en Willie Kruter (r) ontvingen van de voorzitter Chris Kruter, de zilveren Draagspeld voor Verdienste.

foto's Wim van Duyn, van september 1946 tot mei 1950, korporaal Territoriale Verbindingsafdeling Noord-Sumatra, legernr. 25.10.19.017.

Verenigingsnieuws

(Ontario) Canada

secretariaat:

12 Leacreststreet, Bramalea, Ont.
L6S 3K6 Canada, tel. (905)457 8782

In maart heeft ons ledental de 95 bereikt en daar zijn wij best tevreden mee.

Tijdens de winter zijn er plannen gemaakt voor 1994 en, samen met het februari-nummer van "SOBAT", hebben al onze leden onze tweede "Newsletter" met een inschrijvingsformulier ontvangen met betrekking tot ons zomerprogramma.

Wij hebben de vereniging verdeeld in 7 districten met elk zijn eigen vertegenwoordiger die, via het secretariaat, contact met de leden onderhoudt.

Het 7e district is voor de leden die wonen in Northern-Ontario, buiten de Provincie of Ontario (British Columbia en Alberta), de United States of America en New Zealand, in totaal nu 15.

De eerste plaatselijke bijeenkomst is gehouden op 2 maart in Grimsby Ont. met het Hamilton/Niagara/St.Catharines district, waar 17 sobats aanwezig waren en de "Board of Directors". In de andere districten zullen ook bijeenkomsten worden belegd.

Het is voor ons belangrijk, dat de plaatselijke bijeenkomsten, in verband met de grote afstanden, regelmatig belegd zullen worden.

Dit om elkaar beter te leren kennen en te helpen waar nodig is. Op 13 april zal onze eerste filmmiddag worden gehouden in Grimsby Ont. in het "SLALOM-MANOR"-rusthuis, een Nederlands rusthuis, waar ons een zaal beschikbaar is gesteld. De "videos" zijn geleend van het Nederlandse consulaat en het Indonesisch consulaat in Toronto.

Na de filmvertoning worden we verwacht in een Indonesisch- of in een Chinees Restaurant in Hamilton voor een "Buffet-style-Dinner".

Op woensdag 13 juli zal onze eerste zomer-picnic worden gehouden in Rockwood Ont. in het "Rockwood Conservation Park

Area", waar wij misschien wel 100-150 personen kunnen verwachten. Ook een "Raffle", een soort Tombola, staat op het programma, want zoals in iedere vereniging, heeft ook onze kas voortdurend aanvulling nodig. Op 7 september hopen wij met een groep sobats aanwezig te zijn bij de herdenking van onze gevallen makkers in Roermond, en daar een kranen te kunnen leggen. Van VOMI-Nederland hebben wij twee VOMI-vlaggen ontvangen, waarbij voorbeelden van de kerstkaarten en autostickers. Nu kunnen onze leden hun bestellingen opgeven. Sommige Canadezen zullen, wanneer zij uitvinden dat de stickers van een Veteranenorganisatie zijn, alles willen weten over onze tijd in Indonesië doorgebracht.

Don Walinga.

Drenthe/Groningen

secretariaat:

Sassenbergen 71, 9531 GW Borger,
tel. 05998 35666

gira: 5466525 t.n.v. penn.m.
VOMI-Drenthe/Groningen,
Emmen.

Wij zouden kunnen beginnen met u te wijzen op de jaarvergadering van 19 april '94 te Grollo.

Maar waarschijnlijk is deze bij het verschijnen van deze SOBAT al geweest en komen we met het zout als het ei al op is. De zomerperiode nadert al weer zo zoetjes aan en de activiteiten van de afgelopen winterperiode lopen op zijn eind. De afdeling Assen is bij elkaar geweest in Deurze, in de maand maart.

Ook de afdeling Emmen heeft de winterperiode afgesloten in Musselkanaal, eind maart.

De afdeling Hoogeveen heeft 14 april de laatste bijeenkomst gehad en gaat ook even met zomerreces. De afdeling Meppel heeft ook nog weer haar best gedaan in april en de geplande busreis staat er aan te komen.

Voor iedereen een drukke winterperiode geweest en nu worden de

teugels even gevierd om weer krachten op te doen voor een nieuw seizoen.

Data die bekend zijn voor dit nieuwe seizoen.

7 september: Dodenherdenking bij het Nationaal Monument te Roermond.

Natuurlijk gaan daar weer heel veel leden met hun dames naar toe. Hoe het vervoer exact geregeld gaat worden zal in de volgende SOBAT wel meer bekendheid worden gegeven. Het zal wel weer reizen met de trein worden en volgens de laatste

"Legerkoerier" kunnen onze dames ook weer gratis meereizen. De vergunning voor onze traditionele "VETERANENDAG" is intussen weer verleend. Noteert u maar: Vrijdag 21 oktober 1994.

Het bestuur is al druk bezig met de invulling.

Echt even voor onze dames. Klazien uit Zalk komt jullie tijdens de middaguren op haar eigen puntige manier bijpraten.

Mochten er verder nog suggesties zijn, deponeer deze dan even bij iemand van het bestuur. We willen er graag weer een fijne dag van maken.

Voor de vroege "caravanners", een fijne zomerperiode toegewenst.

J. Plat

Afdeling Meppel

Onze eerste samenkomst gehouden op woensdag 19 januari in 1994 zit er weer op. Het was een nieuwjaarsbijeenkomst.

Onze bijeenkomsten worden altijd in Motel Waanders te Staphorst gehouden, deze keer zijn wij uitgeweken naar het Pannekoekhuis Beugelen te Staphorst, 77 personen hebben aan onze uitnodiging gehoor gegeven.

Na vele keren films of sprekers, hebben wij nu gemeend om een middag van Oud Hollandse Spelen te organiseren. Er stonden 17 spellen en de nodige formulieren om plaatsnamen te raden. Iedereen was intensief bezig; het was erg gezellig. Tussentijds kon ieder een praatje maken en een

hapje of drankje nuttigen. Om 16.00 uur werd gestopt met de spelen en werden de prijswinnaars bekend gemaakt. Hierna kon ieder voldaan naar huis gaan.

E. de Leeuw

Flevoland

secretariaat:

Overgriend 13, 1356 EA Almere,
tel. 036 5318972

giro: 3172892 t.n.v. penn.m.
VOMI-Flevoland, Almere.

Ons "begin-offensief '94" op 29 januari ging al vroeg van start. Om 8.45 uur kwam sobat Piet v.d. Bom (uit Haaren N.Br.) met zijn toko-wagen vol met Indische artikelen aan de poort van "Kolkzicht". Na het uitladen werd de zaal opgeluisterd met wajangpoppen, waaiers, houtsnijwerk e.a.. Inmiddels waren ook onze "BINGO-GIRLS" uit Lelystad met hun "STAF" gearriveerd. De vaste crew van "kwartiermakers" was daarmee present om de Tangsi in gereedheid te brengen. Om ± 10.30 uur kwamen de eerste sobats binnenhuppelen. Nadat ieder was uitgehuppeld, heette de voorzitter een ieder, in het bijzonder de nieuwe leden, van harte welkom. Allereerst was er het officiële vergadergedeelte. Sobat Dick Bink had te kennengegeven zijn bestuursfunctie neer te leggen. Onder dankzegging voor zijn inzet kreeg hij een fles origineel "Schots vuurwater" overhandigd, dit echter onder voorbehoud dat de vereniging altijd een beroep op hem mag doen om zijn "salade-kennis" bij een nieuw eindoffensief. Gelukkig was sobat Klaas de Groot bereid de bestuursleemte op te vullen. Met aller instemming en onder applaus nam hij aan de bestuurstaafel plaats. Na afsluiting van de bestuurswisseling mochten wij sobat Jan Molenaar de videoband van de uitreiking van zijn Draaginsigne Gewonden overhandigen. Wij hopen van harte dat Jan meer in de gelegenheid zal zijn de bijeenkomsten te bezoeken. Hierna stond Piet v.d. Bom met zijn toko in de schijnwerpers. Er was veel belangstelling voor zijn artikelen die, uiteraard tegen

betaling, te bekomen waren. Menigeen maakte dan ook van deze gelegenheid gebruik. Inmiddels, na een drankje en wat 'ommongen' was het tijd voor de eerste bingo-ronde, welke bingo in de bekende sfeer verliep. Ondertussen had de bar/keukenbrigade niet stilgezeten en werden wij, bij wijze van een nieuwjaarsborrel, getraceerd op een kop voortreffelijke soep. De stereotiepe broodjes met ham en kaas hadden plaatsgemaakt voor broodjes met diverse soorten beleg. Het is de bedoeling dit in de toekomst te handhaven als lunchpakket (2 belegde broodjes + 1 kop soep voor f 4,50 per persoon) en... tijdens de pauze gezamenlijk eten, zodat het "dringen" aan de bar tot het verleden behoort.

Na de lunch werd het programma op de oude voet voortgezet en werd de vraag gesteld "Wanneer gaan we weer eens stappen?". Hier kon het bestuur direct op reageren met een gecombineerde bus-tocht à f 50,00 per persoon "HOLLAND op z'n MOOIST". Van Almere per bus door Zuid-Holland naar Schoonhoven. Vandaar per boot naar Rotterdam v.v. . Aan boord koffie met gebak + een drie-gangen-diner.

Dit "teest" zal op 12 april plaatsvinden. In verband met de grote belangstelling is deze trip direct vastgelegd. Na dit intermezzo werd overgegaan naar de tweede bingo-ronde en tot slot het gebruikelijke "minumen en ommongen", waarna we weer een geslaagde bijeenkomst mochten afsluiten.

Er komt een benauwde kreet van onze MINISTER van FINANCIËN, Henk Smeekes.

Er zijn nog enkele sobats die hun contributie niet hebben voldaan. Willen deze zo goed zijn een steelse blik in hun "KNIP" te werpen of de verschuldigde "zilverlingen" zich daar nog schuilhouden? Graag a.u.b. ! Onze penningmeester moet ook zijn betalingen (afdracht hoofdkwartier etc.) verrichten. Terimah kassi banjak !

Voor de bijeenkomst op 19 maart in onze Tangsi "Kolkzicht" staan o.a. de volgende activiteiten op de rol: een Play-Back-Show verzorgd door het team "Café Zuid" (van Martin en Rita Overweg), ons eerste VOMI-tempatje III, een kleine

Pasar-Malam met stands voor specifiek Indische hapjes, drankjes, kleding en diverse andere artikelen.

In verband met het bezette programma is de algemene vergadering verdaagd naar 7 mei. Wij hopen u en vele sobat-gasten te mogen begroeten op 19 maart in onze Tangsi "Kolkzicht", Klokkeluiderstraat 57, Almere-Stad C., Aanvang 11.00 uur. Tot ziens!!!!

Frits Frantzen.

Friesland

secretariaat:

Drostlaan 68, 8303 EE Emmeloord,
tel. 05270 16717

giro: 512659 t.n.v. penn.m.
VOMI-Friesland, Leeuwarden.

Onze laatste regionale bijeenkomst in dit seizoen, welke wij in Sneek hielden, is inmiddels al weer achter de rug. Alhoewel het aantal bezoekers enigszins tegenviel kunnen we toch op een geslaagde middag terug zien. De heer Lentz wist het publiek te boeien met zijn onderwerp "Gewond maar niet verslagen" en ook de heer Folkerts liet weer eens iets zien van zijn vele Indiëreizen door middel van een interessante diaserie. Ook de ledenvergadering op 23 maart zal verleden tijd zijn als deze SOBAT bij U in de bus valt. Schreven we de vorige keer nog dat de bijeenkomst op de vliegbasis geen doorgang kan vinden, er blijkt nu toch nog een mogelijkheid te bestaan. De enige daarvoor beschikbare datum is 20 mei. Hoe die dag er uit zal zien is nog niet duidelijk, maar er wordt gesproken over o.a. een demonstratie met helicopters. Wel duidelijk is dat U Uw lidmaatschapskaart nodig zult hebben voor de toegang en waarschijnlijk zal er een tegemoetkoming in de kosten gevraagd moeten worden. Als een en ander doorgaat, en dat is dus nog niet helemaal zeker, dan ontvangt U daarover nog nader bericht. Voor de geplande reis naar Normandië hebben zich een onverwacht groot aantal deelnemers aangemeld. Zo de zaken er nu voor staan (18 maart) dan kunnen

we twee bussen vullen. Degene die zich opgegeven hebben ontvangen bericht zodra we meer weten over de gang van zaken. Daarover zullen we zo spoedig mogelijk praten met de reisorganisator. Als datum houden we aan de week van 19-25 september.

H.J. Leeman

Limburg

secretariaat:
Ailbertuslaan 76, 6461 TC
Kerkrade, tel. 045 454013

Geen kopij ontvangen.

De leden krijgen van eventueel te houden activiteiten afzonderlijk bericht.

Noord-Brabant Oost

secretariaat:
De Kraan 60, 5056 EC Berkel-
Enschot, tel. 013 333899
giro: 5123266 t.n.v. penn.m.
VOMI-Noord-Brabant Oost,
Moergestel

Bijeenkomst in Heesch op 22 februari

Hoewel deze bijeenkomst in onze Nieuwsbrief van december 1993 was aangekondigd en alleen de leden in de regio een persoonlijke uitnodiging hebben gekregen, heeft de mededeling over deze bijeenkomst, geplaatst in de SOBAT van februari 1994 zijn doel gemist, omdat dit blad een dag na de bijeenkomst bij iedereen in de bus viel. Jammer dat deze vorm van communicatie aan leders neus voorbij is gegaan en dat onze vereniging, buiten haar schuld, met een tegenvaller werd geconfronteerd.

Voorlopig programma 1e halfjaar 1994

Op 23 april a.s. zal, in Eindhoven, onze jaarlijkse ledenvergadering worden gehouden en het bestuur spreekt de hoop uit dat zoveel mogelijk leden deze vergadering zullen bijwonen. Voor deze vergadering zult u nog een persoonlijke

uitnodiging ontvangen. Heeft u die op 23 april nog niet ontvangen, dan gelieve u de secretaris (013-333899) even te bellen. Degene die vooraf een exemplaar van de nieuwe statuten wenst te ontvangen, dient dit telefonisch of schriftelijk aan de secretaris kenbaar te maken.

Contactmiddag

Er staat een propaganda-bijeenkomst op het programma, welke bijeenkomst zal worden gehouden op 19 mei a.s. in:
Café De Herbergh
Molenstraat 98
5701 KJ Helmond
(04920 22462)
aanvang: 2 uur 's-middags
einde: 5 uur 's-middags

Er is voldoende parkeergelegenheid en wij zullen trachten een interessante film te vertonen, misschien nog een spreker en verder onze welbekende verloting met aantrekkelijke prijzen. Breng zoveel mogelijk niet-leden hiervan op de hoogte, want ons doel is toch om nieuwe leden te boeken.

Indische culturele middag/avond te Veghel

De Stichting Indië Veteranen Veghel heeft ten doel een monument in Veghel op te richten, ten einde de overleden militairen uit Veghel te gedenken die in de jaren 1945-1950 in het voormalig Nederlands Oost-Indië zijn achtergebleven. Om aan de benodigde financiën, ter realisering van dit monument, te komen, wordt op 12 juni a.s. een middag/avond georganiseerd in het Cultureel Centrum "De Blauwe Kei" Stadhuisplein, Veghel

De middag heeft een educatief karakter en zal bestaan uit een tentoonstelling met als thema: "Van Nederlands Oost-Indië tot Indonesië". Naast enkele, niet nader te noemen attracties, wordt er een WANG voorstelling gegeven en treedt een Indische Dansgroep en een ANGKLUNG-orkest op. De middag begint om 14.00 uur en eindigt om 17.00 uur. De avond begint om 19.00 uur en heeft een

meer feestelijk karakter. Behalve genoemde tentoonstelling is er wederom een optreden van bovenvermelde Dansgroep en ANGKLUNG-orkest.

Tijdens beide evenementen zal een loterij worden gehouden, waarbij aantrekkelijke prijzen zijn te winnen. Tegen betaling zijn indische hapjes en andere lekkernijen verkrijgbaar. Tussen 17.00 en 19.00 uur is, tegen betaling, een Nasi Rames maaltijd verkrijgbaar. Kaarten zijn verkrijgbaar aan de kassa van "De Blauwe Kei", doch u kunt ook telefonisch reserveren en wel bij de volgende nummers: 04130 65254 of 04130 40059

De toegangsprijs bedraagt per persoon:

	Middag	Avond
Volwassenen	f 3,50	f 10,00
Kinderen	f 1,50	
65+ Pas	f 3,50	f 7,50
Veteranenpas	f 3,50	f 7,50

Wij rekenen op uw komst!

Boekbespreking

Herinnert u zich tijdens ons verblijf overzee het blad WAPENBROEDERS?

Een volumineus uittreksel uit deze bladen is in boekvorm uitgegeven en het is werkelijk de moeite waard dit weer eens te lezen. Velen uwer zullen dan herkenbare zaken daarin tegenkomen. Dit boek is bij uw secretaris te bestellen tegen de prijs van f 30,— per exemplaar excl. verzendkosten. Tevens is er een boek verschenen over de V- en W-brigade, terwijl van het onderdeel 4-11 R.I. diverse herinneringsboeken zijn verschenen.

J. van der Ham, secretaris

Noord-Brabant west

secretariaat:
Cameedijk 1, 4706 EG Roosendaal,
tel. 01650 60546
giro: 501384 t.n.v. penn.m.
VOMI-Noord-Brabant West, Breda

Informatie-middag in Bergen op Zoom

Op initiatief van de heren van Hooijdonk en den Bouwmeester,

met medewerking van ons bestuur, kwamen we voor de eerste maal bijeen in Bergen op Zoom. Op deze informatie-middag op 26 januari j.l. waren bijna 90 personen aanwezig, hetgeen als een goed resultaat beschouwd kan worden. De bijeenkomst werd geleid door onze vice-voorzitter J. Ruijg omdat onze voorzitter, J. Mol, met zijn "race-fiets" wegens het gladde wegdek onderuit was gegaan en hij daarbij zelfs in het ziekenhuis terecht kwam. De bijeenkomst verliep in een gemoedelijke Brabantse steer en onze landelijke voorzitter, J. Dijkema, hield een gloedvol betoog over de doelstellingen van onze Vomi, daarbij vermeldend wat reeds bereikt was, maar vooral wat nog niet bereikt was. Hij ontving van de aanwezigen een luid en waardierend applaus. De middag werd voortgezet met een gezellig samenzijn waarbij loten werden verkocht voor de loterij ten bate van de kas, terwijl de activiteiten-commissie eveneens had gezorgd voor een aantal "hapjes". Een aantal aanwezigen, niet Vomi-leden, hebben op deze middag te kennen gegeven dat zij willen overwegen om lid te worden van onze vereniging Vomi-Noord-Brabant West.

Bijeenkomst in Breda

Met een gevoel van onzekerheid vertrokken we op maandag 21 februari j.l. over de besneeuwde en gladde wegen naar onze geplande bijeenkomst in Breda. Hoeveel van onze sobats zouden op deze winterse middag komen en zou onze vriend J. de Wit met zijn medewerker wel kunnen komen om een tweetal films te draaien? Het resultaat was verrassend. Bijna 70 personen waren aanwezig en ook J. de Wit met zijn medewerker was het gelukt om Breda veilig in de winterse weer te bereiken. Onze dank. Ook waren de heer Vink van de SDV en de heer Heuker van Aurora aanwezig. Onze voorzitter, J. Mol, gaf een uiteenzetting van de laatste ontwikkelingen van het Vomi-geboren. Na de eerste film over de slag om Djokja, soldaat overzee en de begrafenis van Generaal Spoor, werden in de pauze loten verkocht ten bate van onze kas, terwijl de families Gulickx en Blokland weer

voor de nodige "hapjes" en prijzen hadden gezorgd. Na de pauze volgde de film over de 2e politionele aktie "Het Vreemde Leger". De heer Vink had een aantal info-bladen op de tafels neergelegd. De heer Heuker had nog enkele video-films bij zich over de 1e en 2e politionele aktie. Het duurde niet lang of de voorraad was uitverkocht. Het was weer een prettige middag waarbij ook een aantal niet-Vomi leden belangstelling toonden voor onze vereniging. Naar ik hoop, is iedereen over de besneeuwde en gladde wegen weer veilig thuisgekomen.

Bericht van onze sociaal commissaris

In februari j.l. zijn de heren:

1. J. Aanraad, Irenestraat 9, 4751 BH Oud Gastel, tel. 01651 1683
2. J.P.F. de Beer, Oudlandseweg 37, 4651 MA Steenberghe, tel. 01670 63249
3. J.F.M. Nooljens, Europalaan 129, 4872 AL Etten-Leur, tel. 01608 12879

aangesteld als sociaal contactman voor de Vomi Noord-Brabant West. Indien u vragen hebt of eens een keertje wilt praten, kunt u hen ook bellen.

Wij zoeken nog een sociaal contactman voor Breda en Tilburg. Indien u hier iets voor voelt of wat meer informatie wil hebben, belt u dan met onze sociaal commissaris G. Offerman, tel. 01650 36343.

Contributie 1994

Reeds zeer velen van u hebben voor 1 maart j.l. hun contributie betaald en het stemt ons bestuur tot voldoening dat ook velen van u iets meer hebben WILLEN en KUNNEN betalen. Op het moment dat ik dit schrijf (13 maart) hebben een aantal leden hun contributie nog niet betaald. Doe ons bestuur een plezier en stort het even op het gironummer 501384 van onze vereniging te Breda. Bij voorbaat onze dank.

Info veteranenpas

Indien u reeds lang geleden een aanvraag-formulier voor een vete-

ranenpas hebt verzonden en reeds een of ander militair tijdschrift regelmatig krijgt thuis gezonden en bent u nog steeds niet in het bezit van een veteranenpas, kunt u voor nadere informatie contact opnemen met de Stichting Dienstverlening Veteranen, tel. 030-319055.

P.J.M. Looyen, secr.

Noord-Holland

secretariaat:

Kerkstraat 46, 2153 BK Nieuw

Vennep, tel. 02526 72933

gita: 497667 t.n.v. penn.m.

VOMI-Noord-Holland, Haarlem

Helaas is door een misverstand de kopij van het februari-nummer niet gemaakt omdat ik nog op vakantie was. Ons excuus hiervoor. Van de bijeenkomst in Koog aan de Zaan, op 17 maart, is zoals u gewend bent, aan alle leden in die regio bericht gezonden. Meer dan 50 leden hebben hierop gereageerd.

Het ligt in de bedoeling op 21 april een ledenvergadering in de Marinekazerne te Amsterdam te houden. Alle leden krijgen hiervoor een uitnodiging zodra wij hiervoor toestemming hebben gekregen en de juiste datum is vastgesteld. Wij hopen dan dat u snel zult reageren want anders kan dit moeilijkheden met de reservering van de ruimte en de lunch opleveren. In verband met de groei van de vereniging, nu al 650 leden, doet het bestuur een dringend beroep op u zich voor een bestuursfunctie beschikbaar te stellen. Vele handen maken licht werk en zijn de taken binnen het bestuur beter te verdelen. Wilt u zich beschikbaar stellen, belt u dan naar het secretariaat. Wij kunnen dan overleggen welk werk u in het belang van de vereniging zal kunnen en willen doen. Uitbreiding van ons bestuur is hard nodig! Van de penningmeester is vernomen dat nog niet alle leden hun contributie hebben overgemaakt. Wilt u, als dit niet het geval is, dit zo spoedig mogelijk doen? Indien mogelijk, willen wij op 26 of op 27 mei een bijeenkomst houden in Hoorn voor de leden in de kop van

Noord-Holland vanaf de grens Alkmaar. Noteert u deze data vast in uw agenda? U krijgt zo spoedig mogelijk een uitnodiging toege-stuurd.

Een groot aantal leden heeft inmiddels de veteranenpas ontvangen. Mocht u deze wel hebben aangevraagd, doch deze nog niet in uw bezit hebben, laat mij dat dan weten. Ik zal voor u informeren wat dan de oorzaak is. Tot ziens op onze bijeenkomsten.

P.L. van Maris

Overijssel

secretariaat:

Almeioweg 80, 7671 RG
Vriezenveen, tel. 05499 61348
giro: 420704 t.n.v. penn.m.
VOMI-Overijssel, Heino

Activiteiten

Op 15 februari waren we bijeen in de kop van Noord-West-Overijssel en wel in het nieuwe zalencentrum "De Hiddingerberg", een lokatie dichtbij de N 32, gemakkelijk bereikbaar en geen parkeerproblemen. Hoewel niet verwacht, kwamen deze middag toch zo'n 250 personen, veteranen en hun echtgenotes naar Steenwijk. Aan deze bijeenkomst was een ruime bekendheid gegeven, wat de opkomst ten goede is gekomen. Een verslaggeefster noteerde: "Het gaat er niet eens om dat je bekenden ziet. Zelden komt het voor dat je mensen ontmoet die met je in hetzelfde onderdeel hebben gevochten. Het gaat erom dat je maar een half woord hoeft te zeggen en je wordt begrepen. Daarom ga ik", aldus één van de bezoekers. "Ik ga niet altijd, maar wel vaak", vertelt K. Fransman uit Zwolle. "Ik vind Nederland een cultuurloos land ten opzichte van zijn veteranen. In de ons omringende landen wordt heel anders omgegaan met mensen die een oorlog hebben gevochten." Ondanks het gebrek aan erkenning dat door velen werd geuit, zijn de bijeenkomsten echter niet bedoeld als 'zwaarwichtige' aangelegenheden. Het gaat om de gezelligheid en dat was het die middag in Steenwijk. Ademloos werd er gekeken naar de beelden van weleer

die Jack de Wit op het doek liet zien. Tot slot was er de traditionele verloting ter dekking van de kosten en waarvoor velen een prijsje hadden meegenomen. Ondanks alle publiciteit waren er nog die nog nooit van de VOMI hadden gehoord. Gelukkig waren er velen die het besluit namen lid van onze vereniging te worden.

Voor VOMI-Overijssel was het in alle opzichten een goede bijeenkomst en volgend jaar komen we weer.

Op 23 maart was er dan eindelijk de al lang aangekondigde middag in Lemelerveld. Kennelijk wilden velen deze middag niet missen want de belangstelling was enorm. Hoewel de zaal bij onze sobat Wim Reimink behoorlijk aan de maat is, konden de mensen er net in. Alle stoelen waren bezet. Er heerste direct al een gezellige sfeer die er de gehele middag werd ingehouden vooral door het optreden van de 'Sallandse Harmonica Spelers' van onze sobat Van Wessel uit Boerbaar.

Om geheel in de Indische sfeer te komen had het bestuur de Indische dansgroep van mevrouw De la Fontaine uit Enschede uitgenodigd om ons enkele dansen en de daarbij behorende klededracht uit enkele delen van Indië te laten zien. Iedereen was vol lof en het laatste optreden werd beloond met een langdurig applaus. Het geheel werd aan elkaar geprikt door onze sobat Eilerts uit Olst. Tevens voerde hij een goochelact op waarbij je onwillekeurig naar je portemonnaie voelde want bij het kijken naar zijn ongelofelijke vingervlugheid kreeg je het gevoel, die ben ik zo kwijt. Ook zijn conferentie in de boerenkiel was grandioos. Eilerts, banjak terima kassil je mag het nog eens over doen. De middag werd besloten met een Indisch buffet, klaargemaakt door Kokki 2 uit de dapoer van Wim Reimink.

Als je zo eens om je heen keek naar al die volle borden, dan was er maar een conclusie mogelijk, n.l. 'het smaakte naar meer', maar velen hadden de ogen te groot en moesten bij het tweede bord capituleren. Velen schoten bij het weggaan de bestuursleden aan om dit vooral nog eens weer te doen. De

waardering bleek ook uit de opbrengst van de verloting. Ik zal het bedrag hier niet noemen want ook de verenigingen zijn tegenwoordig voor de fiscus niet veilig.

De jaarvergadering

Op 12 april is het weer zover dan houden we onze algemene ledenvergadering. Ook dit jaar is weer gekozen voor het zalencentrum Wim Reimink in Lemelerveld, centraal gelegen in Overijssel. De convocatie, die u zal worden toegezonden zal de gebruikelijke punten laten zien. Na de pauze vertoont ons lid Harmsen zijn diaserie 'Een klein stukje van de gordel van smaragd'. Het bestuur rekt op een grote opkomst want we nemen aan dat er nog velen zijn die nog met vragen zitten. Stel ze, en onze voorzitter zal ze zo mogelijk beantwoorden. Zo niet dan spannen we VOMI-Nederland ervoor.

Excursie luchtmachtbasis Twente

Op 10 mei is er weer een excursie op de luchtmachtbasis Twente. Leden die aan deze excursie nog niet hebben deelgenomen kunnen dit nu doen. Het programma voor deze middag vindt u in SOBAT nr. 33. Men kan zich opgeven door f 10,00 te storten op giro nr. 420704 t.n.v. VOMI-Overijssel. De Hoge Kampen 8, 8141 VL Heino. Storten is aanmelden. Als u hebt gestort dient u op 10 mei om 13.00 uur aanwezig te zijn in de cantine 'Het Noaberschap' op 'Het Zuidkamp' van de luchtmachtbasis Twente. Inlichtingen evt. bij het secretariaat, tel. 0549961348.

Contributie 1994

De afgelopen weken stroomden de acceptgirokaarten binnen. De laatste dagen begint de stroom wat op te drogen. Daar de volle mep nog niet binnen is vraag ik u, kijk nog even ander in de ka. Misschien is de VOMI-accept ergens ondergeschoven zodat hij uit het zicht is geraakt. Doen dan kan ik binnenkort de algemene penningmeester weer blij maken.

G.J. van der Sluis

Rivierenland/Oost Gelderland

secretariaat:

Kronenburgsingel 785, 6831 GP
Arnhem, tel. 085 233328
giro: 5189414 t.n.v. penn.m.
VOMI-Rivierenland, Cuyk

Filmmiddag Oost Gelderland

Op 25 februari j.l. verzamelden we ons in Doetinchem. Via de pers hadden we de veteranen uit dit uitgestrekte gebied opgeroepen naar het Zalencentrum te komen. Veel leden en niet leden gaven gehoor, en toen onze voorzitter, Jan Geerts de middag opende, was de zaal goed gevuld (hoewel er nog wat stoelen onbezet waren). Jack de Wit draaide weer vol enthousiasme films en de loterij in de pauze had ook aan belangstelling niet te klagen. Ons ledental konden we weer wat opvoeren, en er werd veel propagandamateriaal meegenomen, dus verwachten we zeker nog wel een aantal aanmeldingen. Bij het opruimen van de zaal, i.e. het afhaken van onze VOMI-vlaggen kwam onze actieve Gerrit Soetekouw zeer ongelukkig te vallen en loopt nu al een paar weken met zijn arm in het gips. We hopen dat hij geen nadelige gevolgen hiervan zal overhouden.

Filmmiddag Land van Maas en Waal

Precies een maand later, dus op 25 maart werd in Beneden Leeuwen een filmmiddag gehouden. Aangezien we op 19 maart de kopij voor het april-nummer al moesten indienen, zal een verslag over Beneden Leeuwen eerst in het juni-nummer kunnen worden opgenomen.

Contributie 1994

Gelukkig heeft het overgrote deel van onze leden de contributie op eerste verzoek betaald, daarvoor langs deze weg onze dank. Na nog een paar herinneringsverzoeken zijn er toch altijd nog wat leden die niets van zich laten horen. Zij lezen deze regels niet, want de toezending van de 'Sobat' wordt dan totdat de contributie is voldaan, gestaakt.

Jaarbijeenkomst 1994

De statutair verplichte jaarvergadering hebben wij ook dit jaar weer 'ondergebracht' in de jaarbijeenkomst, die hopelijk weer door een heel groot aantal sobats en hun partners zal worden bezocht, en die gehouden zal worden op woensdag 25 mei a.s. in de LIMOS in Nijmegen. Voor degene, die de afkorting LIMOS nog niet kunnen thuisbrengen: Luchtmacht Instructie en Militaire Opleiding School, tevens de bakermat van de Kapel van de Koninklijke Luchtmacht.

De uitnodigingen aan alle leden zijn inmiddels beantwoord met een groot aantal aanmeldingen. Het kan ook niet anders, want het is een programma voor iedereen. Wie is niet geïnteresseerd in de huidige moderne luchtmacht; een instructiefilm zal veel helderheid geven over wapenbeheersing en de methodieken, waardoor men normaliter altijd doel treft. Dat laatste zal ook zeker het geval zijn tijdens het borreluurtje en de uitgebreide rijsttafel, die ons te wachten staat. De aanmelding is eind april gesloten, heeft u de antwoordstrook nog niet ingezonden, dan kan het wellicht nog net!

Th.J. Koning

Utrecht en Het Gooi

secretariaat:

Chico Mendesstraat 67, 3573 AW
Utrecht, tel. 030 716895
giro: 522347 t.n.v. penn.m. VOMI-
Utrecht.

Triest begin van 1994

Op 25 januari bereikte ons het bericht dat ons lid Johan Schut uit Kootwijkerbroek is overleden. Johan was ingedeeld bij het 1e Reserve Bataljon LLB. - 7 December Divisie -. Met dit onderdeel is hij naar Sumatra gegaan. Daar is hij overgeplaatst bij de L.M.D. te Padang. Op 26 januari is Johan, onder grote belangstelling begraven. Naast 2 bestuursleden van de vereniging Utrecht, waren verschillende sobats uit andere verenigingen aanwezig. Met een toepasselijk af-

scheidsword, namens alle oud-Indiëgangers hebben we afscheid genomen. Moge zijn vrouw en kinderen de kracht hebben dit verlies te dragen.

Dat hij ruste in vrede.

J. Braaksma, voorzitter VOMI-
Utrecht.

Veluwe

secretariaat:

Binnenhof 36, 6715 DP Ede,
tel. 08380 38160
giro: 390224 t.n.v. penn.m.
VOMI-Veluwe, Ede

VOMI - De Veluwe heeft voor haar bestuursvergaderingen en andere bijeenkomsten een nieuwe locatie gevonden. Het is het Militair Tehuis in Stroe, voorheen Katholiek Militair Tehuis, thans Algemeen Militair Tehuis, Wolweg 140 te Stroe, mooi centraal gelegen en met een flexibele indeling voor kleine en grote groepen. Op 12 januari hielden wij daar onze eerste bestuursvergadering in 1994. Op 16 maart hebben we een gezellige middag gehad. Op 13 april hebben we onze ledenvergadering met een bingo; Op 19 mei is het de bedoeling dat we een busreis gaan maken naar Duitsland. Een onzer bestuursleden opperde het idee de openbare bibliotheken te interesseren voor een abonnement op de 'Sobat'. In Apeldoorn en Ede is men hier al mee bezig. Misschien iets voor een kandelijke aanpak?

Na een rondgang door het gebouw onder leiding van de beheerder, namen wij weer afscheid van elkaar.

Hennie G.

Rectificatie

In onze uitnodiging voor de jaarlijkse ledenvergadering op 13 april is, door een communicatiestoornis in het bestuur, een fout geslopen. Er stond dat de heer Versteegh zich had gemeld als kandidaat voor het bestuur. Dit berust n.l. op een misverstand en is niet juist, waarvoor onze excuses!!!

Mededeling

Mocht u vragen hebben over, wat dan ook de vereniging betreffende (Sobat, contributie, ziekte etc.), schroom dan niet contact op te nemen, schriftelijk of telefonisch, met uw secretariaat. Uw secretaris is er u dankbaar voor.

Jaap S.

Zeeland

secretariaat:

Veldzichtweg 4, 4456 RN
Lewedorp,
tel. 01196-12391

Het winterprogramma is afgevoerd met als laatste, de jaarvergadering op 17 maart j.l. Deze was weer als voorgaande jaren goed verzorgd, en elk jaar zien we meer deelnemers. Nu we dit jaar een grotere zaal tot onze beschikking hebben, was het voor ons allen een feestelijk aanzien. Zowel in de pauze, als voor en na de vergadering, werd de tijd benut voor het leggen en onderhouden van contacten. Het blijkt dat er weer verrassende ontmoetingen hebben plaatsgevonden. Het team Gerard en Paul hebben dit hele gebeuren in goede banen geleid.

Dit was vooral nodig voor de grote fourageertocht aan het eind van de middag. Na dit uitgebreide banket met diverse drankjes, werd de bijeenkomst te 19.30 uur besloten. Al met al mag worden gesproken van een geslaagde bijeenkomst.

Dinsdag 8 februari werd in de Kon. Marechausseekazerne 'Terneuzen', het Mobilisatie Oorlogskruis uitgereikt aan de sobat's H.C. Pardoën, N.A. But en P.N. Bosschaart. Het Ereteken voor Orde en Vrede aan Lt. Kol. Dr. I.A.H. Eleveld. Deze uitreikingen vonden plaats in gepaste stijl en entourage.

Busreis Normandië 24, 25 en 26 mei. Voor de deelnemers deel ik mee, dat het reisschema en alle voorzieningen worden nagecheckt, na het 'in orde bevonden' ontvangen de deelnemers het totale programma.

Zaterdag 11 juni wordt V.O.M.I. Zeeland in 'Meulengrat' te Sluiskil onthaald op een cabaret door de groep van mev. Benjamins. Er zal tevens een toko aanwezig zijn (Indische hapjes uit 'tempo doeloe'). Mevr. Benjamins is een Indische dame van onze leeftijd die, voor de Jappentijd in Makassar woonde en tijdens de bezetting op Java geïnterneerd was. Ze heeft zich in Sluiskil bijzonder goed aangepast en zich zeer verdienstelijk gemaakt voor de plaatselijke gemeenschap. Ze heeft uiteraard het nodige meegemaakt en raakt niet uitgepraat over haar bevrijding door die 'grote' Hollandse jongens. Ze had enkele jaren niets anders gezien dan kappen en Indonesiërs die wat kleiner van stuk waren. Ze noemt ons 'mijn jongens'. Zoveel hartelijkheid zijn we in Nederland niet gewend! De bedoeling is om er geen nachtwerk van te maken en de voorstelling om 14.00 uur te laten beginnen. Warm aanbevolen!

Uitnodiging 23 en 24 september '50 jaar bevrijding in Axel'. V.O.M.I.-Zeeland wordt uitgenodigd om in 'vol ornaat' deel te nemen aan deze plechtigheid. Vrijdag 23 september, Herdenkingsplechtigheid in de Halle. Zaterdag 24 september, Samenkomst bij het stadhuis, korte optocht naar het Poolse monument met kranslegging (gemeente Axel). Het is voor ons allen zeer verheugend dat de gemeente Axel heeft besloten om, op aandrigen van V.O.M.I.-Zeeland, op 24 september, een (monument)plaqueette of iets dergelijks te onthullen ter nagedachtenis aan de in het voormalig Nederlands-Indië, in de jaren '45-'50, geëneuveldde militairen uit de gemeente Axel. Wij zullen tijdig worden ingelicht over het programma.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

secretariaat:

Lisztstraat 117, 2551 TC Den Haag,
tel. 070 3976413
 giro: 532172 t.n.v. penn.m.
VOMI-Zuid-Holland Noord,
Rijswijk

Als belangrijkste feit over de afgelopen periode kunnen wij melden dat wij tijdens onze bijeenkomst in Sassenheim op 8 maart j.l., het 750e lid hebben ingeschreven. Inmiddels zijn we dit aantal alweer ruim gepasseerd en wij hopen in 1994 het 800e lid te kunnen inschrijven. Sobats even een schepje erop met de ledenwerving en we halen de 800!

Alleen hoopt de penningmeester dat hij niet een aantal leden moet uitschrijven omdat de contributie voor 1994 nog niet is betaald. Vele leden wachten erg lang (ruim 3 maanden) met betalen. Door het versturen van rappel-brieven of het plegen van telefoontjes worden de kosten van de vereniging onnodig verhoogd. Ook de vele tijd die wij als bestuurders hieraan besteden zouden we beter kunnen gebruiken. Dus sobats, in het vervolg sneller betalen.

Op bijeenkomsten in Bodegraven, Den Haag en Sassenheim was onze Jack weer aanwezig met zijn films. Het bezoekersaantal liep erg uiteen. Bodegraven was matig, Sassenheim goed en Den Haag was prima bezet. Het organiseren van een bijeenkomst voor onze gehele vereniging of het maken van een uitstapje wil niet erg lukken. Via een mailing zal u nader worden geïnformeerd. De jaarlijkse Algemene Ledenvergadering zal op 7 juni worden gehouden, aanvang 14.00 uur, waarschijnlijk in de Alexanderkazeme te Den Haag. Omdat alleen de jaarstukken worden behandeld is de vergadering uitsluitend voor leden toegankelijk. Breng uw lidmaatschapskaart mee en, voor de toegangscontrole bij de kazerne uw veteranenpas, voorzover u die heeft ontvangen. Het blijkt dat vele leden de veteranenpas nog niet hebben ontvangen. Omdat wij de verstrekking van de pas niet verzorgen kunnen wij daar niets aan doen of daarover informatie verstrekken. Gelieve hiervoor ook niet onze secretaris of iemand van de sociale commissie te bellen.

Secretariaat en penningmeester

Correspondentie, adreswijzigingen, aanmeldingen van nieuwe leden en berichten van overlijden

altijd zenden aan onze secretaris, de heer J. Ausma.
 Vragen betreffende betalingen van contributie e.d., altijd richten aan onze penningmeester, de heer W.G.L. Topée,
 Fl. Nightingalestraat 208,
 2286 JT Rijswijk,
 tel. 070 3961998,
 girorekening nr. 532172.

W.G.L. Topée

Zuid-Holland Zuid

secretariaat:

Oranjelaan 35, 3311 DH Dordrecht,
 tel. 078 130180
 giro: 5536274 t.n.v. penn.m.
 VOMI-Zuid-Holland Zuid,
 Ridderkerk

Mededeling

Onze 1e secretaris, A.C.W. van Rijswijk, heeft in januari j.l. een zware operatie ondergaan. Hij is inmiddels weer thuis. In verband hiermede wordt verzocht hem niet op te bellen en correspondentie, bestemd voor Zuid-Holland Zuid, te sturen aan de 2e secretaris A.G.J. Geurink, Oranjelaan 35, 3311 DH Dordrecht, tel. 078 130180. Een persoonlijk kaartje aan het adres van A.C.W. van Rijswijk, Zwaluwenburg 28, 3328 CP Dordrecht zal zeker op prijs worden gesteld.

G. de Jong
 Voorzitter

Terugblik op filmmiddagen/ ledenwervingsbijeenkomsten

De vanaf oktober '93 t/m maart '94 geplande en inmiddels gehouden 8 bijeenkomsten hebben een goed resultaat opgeleverd. Door de band genomen werden deze goed bezocht. In totaal werden in deze zes maanden 95 nieuwe leden geboekt, waarbij zich ook het 1000e lid bevond. Het zal duidelijk zijn dat, gezien onze leeftijd, het niet te verwachten is dat deze groei van leden zich in hetzelfde tempo zal voortzetten, doch een toename van enige tientallen is wel te verwachten.

Excursie op 30 september

Zoals reeds in Sobat nr. 32 vermeld kunnen VOMI-leden van Zuid-Holland Zuid zich opgeven voor de excursie naar de 'De Ruyter van Steveninckkazerne' te Oirschot, echter met dien verstande dat alleen zij kunnen inschrijven die niet op 25 maart j.l. zijn meegeweest. Inschrijving voor de excursie naar Oirschot op vrijdag 30 september staat op tot 15 juli. U kunt zich opgeven bij:

A.G.J. Geurink,
 2e secretaris, Oranjelaan 35,
 3311 DH Dordrecht,
 tel. 078 130180 of
 A. van Steris, Penningmeester,
 Gerard Terborghstraat 9,
 2981 CK Ridderkerk,
 tel. 01804 25353.

De kosten voor deze dag bedragen f 25,— per persoon, incl. busreis, Indische rijstmaaltijd, koffie met cake en 3 drankjes. Behalve de ontvangst en de genoemde maaltijd zijn gepland een 'static show' n.l. het bezichtigen en demonstren van voertuigen en wapens met uitleg over het gebruik, een bezoek aan het museum waar zich een verzameling bevindt van de Prinses Irene-brigade en de mogelijkheid om, bij slecht weer, een film te zien in de bioscoopzaal. Zorg er snel bij te zijn i.v.m. de reeds binnengekomen inschrijvingen.

Contributie 1994

Van een aantal VOMI-leden is de contributie voor dit jaar nog niet ontvangen. Per brief zijn of worden zij hieraan alsnog herinnerd en krijgen de gelegenheid de contributie voor 1994 alsnog over te maken. Als uiterste datum geldt 15 mei a.s. Als na deze datum de contributie nog niet is betaald wordt aangenomen dat op het lidmaatschap van de VOMI geen prijs meer wordt gesteld. Zij ontvangen na de genoemde datum geen uitnodigingen meer en geen 'Sobat'.

Wij moeten deze regel hanteren om een goed overzicht te houden, doch rekenen erop dat de later betalende alert hierop zullen reageren door hun contributie alsnog vóór de genoemde datum over te ma-

ken op girorekening 5536274 ten name van: Ver. Oud Militairen Indiëgangers - Zuid-Holland Zuid, Ger. Terborghstraat 9, 2981 CK Ridderkerk.

H.C. Clasquin.

Dankbetuiging

Hierbij willen wij onze dank betuigen aan de heer Wim van der Linden, organisator van reizen aangelegd door de Stichting Herdenkingsreizen Indonesië. Speciaal voor mij en ook mijn echtgenote heeft hij het mogelijk gemaakt nog eens terug te keren naar ons voormalig Indië. Het was voor ons een fantastische belevenis van 2 t/m 23 november 1993. Dank ook aan Jaap van Dijk, Vicevoorzitter en Jaap van Breugel, Commissaris Sociale Zaken, beiden van Zuid-Holland Zuid. Van hen ontvingen wij de tip voor de mogelijkheid om aan deze Herdenkingsreis deel te nemen.

P. Verhoef
 Talmastraat 8
 3362 CT Sliedrecht

Opsporing gezocht

Max Jansen vertrok in 1953 naar Nieuw-Guinea met zijn maat Jan Schuurman, die daarvoor ook nog in Korea diende. Sorong, Fakrak en Kaimana zijn plaatsen, die hen beiden aanspreken. Eind 1954 zijn ze met de Van Kinsbergen via Biak afgevoerd naar Holland, maar daarbij zijn ze elkaar uit het oog verloren. Samen zijn ze ook nog eens met een prauw gezonken.

Nu is Max zoekende naar Jan, waar kan Max hem vinden?
 Reactie graag naar telefoon 08340 44 367.
 Max (M.J.) Jansen,
 Ottawastraat 32,
 7007 BD Doetinchem.

Extra exemplaren van "SOBAT", tegen betaling van kosten ten bedrage van f 1,50 per exemplaar + porto, worden uitsluitend toegezonden na aanvraag bij de secretaris V.O.M.I.-Nederland, Brongras 68, 3068 PB ROTTERDAM, tel. 010 4206138.

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning!
Met meer leden meer kracht!*

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden!

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van Uw auto!

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van Uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50
V.O.M.I. stickers	f 1,00
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten	f 0,50
V.O.M.I. luxe aanstekers	f 9,00
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt
f 2,50 extra berekend voor verzending en porto.

U kunt de artikelen ook bestellen bij de **Beheerders** van het
Fonds Sociale Zorg:

a. L. van Eijk, Oost Kanaalweg 12, 2461 EP Ter Aar
Tel. 01722 - 2705, Postgiro 6131844

b. Tj. Gaastra, Van Heusdenstr. 15a, 2461 VJ Ter Aar
Tel. 01722 - 2452

Ook hier wordt f 2,50 extra in rekening gebracht voor
verzending en porto.

POSTZEGELS

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, bewaar ze en stuur ze naar **Mevrouw Jac. Holewijn, De Goede Hoop 13, 2021 AP Haarlem, Tel. 023 - 253058.**

De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg VOMI - Nederland.**

Alle aangesloten Verenigingen worden verzocht ook aan de inzameling mee te werken.

V.B.

*Geeft u ons uw wensen door en wij maken
vrijblijvend voor u een reisvoorstel met
de daarbij behorende reissom.*

BASE TOURS komen tot stand na bestudering van de ervaringen van bepaalde groepen mensen die vroeger voor kortere of langere tijd in Indonesië verbleven.

Bij het bepalen van de reissom gaat men uit van een zo voordelig mogelijk bedrag, gerelateerd aan een verantwoorde uitvoering.

Het programma kan echter, naar wens, worden uitgebreid met vele opties.

Het minimum aantal deelnemers is 6-8 personen of een veelvoud daarvan.

Bent u geïnteresseerd in deze groepsreizen, belt u ons dan even.

AURORA TRAVEL SERVICE B.V. (ANVR/SGR nr. 1502/IATA)

Clauskindereweg 28-29, 1069 HN Amsterdam. Tel. 0206199377/6199396 (zaterdag telefonisch niet bereikbaar).

Kantooruren: maandag t/m vrijdag 09.00 - 17.00 uur. Zaterdag 09.00 - 12.00 uur.

Inlichtingen omtrent prijzen, dienstregelingen, afvaartsdata, enz. worden verstrekt volgens de laatste in ons bezit zijnde gegevens, echter onder alle voorbehoud.
Registratie K.v.K. Amsterdam 147458